Begroting 2016-2020
Nationale Politie

« waakzaam en dienstbaar »

POLITIE

Inhoudsopgave

1 INLEIDING 4

2 CONTEXT 5

2.1 Externe context 5

2.2 Korpsontwikkelingen 6

3 SAMENVATTING RESULTAAT EN PERSONEEL 9

3.1 Financiële beleidsuitgangspunten 9

3.2 Exploitatieresultaat 9

3.3 Besparingsdoelstelling 10

3.4 Personele sterkte 11

4 UITGANGSPUNTEN 13

5 TOELICHTING OP DE EXPLOITATIE 14

5.1 Algemeen beeld 14

5.2 Toelichting op de reorganisatiekosten 22

5.3 Toelichting Landelijke MeldkamerOrganisatie (LMO) 24

6 TOELICHTING OP DE BALANS 25

6.1 Waarderingsgrondslagen 25

6.2 Activa 25

6.3 Passiva 27

7 TREASURY / FINANCIERING 29

7.1 Toelichting kasstroomoverzicht 29

7.2 Financiering 29

8 RISICOPARAGRAAF 31

8.1 Risico’s personele kosten 31

8.2 Risico’s overige onderwerpen 32

Model A: Balans 34

Model B: Exploitatierekening 35

Model C: Kasstroomoverzicht 36

Model D: Personeelsinformatie 37

Model E: Kapstokmodel 38

Bijlage 1: Specificaties bijdragen 41

Bijlage 2: Reorganisatiekosten 42

Bijlage 3: Waarderingsgrondslagen 43

1 Inleiding

Hierbij treft u de begroting 2016 en de meerjarenraming 2017-2020 aan. Deze begroting van de politie is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen van de Politiewet en de daarop gebaseerde regelgeving en richtlijnen. Belangrijk kader voor de begroting vormt de Jaaraanschrijving Politie 2016, het Addendum behorende bij deze jaaraanschrijving en de politieke besluitvorming.

Afgelopen periode hebben toezichthouders en het korps de balans opgemaakt van de resultaten van de afgelopen twee jaar Nationale Politie. Hieruit ontstond het inzicht dat het noodzakelijk is een pas op de plaats te maken om – met behoud van de goede prestaties – ook de versterking van het beheer en de efficiency in het korps zeker te stellen. Er is besloten tot een herijking van het realisatieplan: een meer integrale heroverweging van de ambities die het korps hanteert ten opzichte van de draagkracht van het korps in de komende jaren. Een herijking die binnen de kaders van de voorliggende begroting plaatsvindt. Vanaf 2016 is de eerste fase van de personele reorganisatie volgens planning voorbij. Dit betekent dat dan iedere medewerker een (her)plaatsingsbesluit heeft ontvangen of een besluit tot herplaatsingkandidaat. Hierop volgend wordt de feitelijke plaatsing, van onder meer de bij het PDC geplaatste medewerkers, gefaseerd inwerking gezet. Tijdens deze kanteling vraagt de kwantitatieve en kwalitatieve match tussen taken en beschikbare medewerkers extra aandacht. Het herijkte Realisatieplan is er onder meer op gericht deze match te bewaken, zodat de politieprestaties op peil blijven.

Daarnaast wordt in 2016 een aanvang gemaakt met een gefaseerde uitvoering van het harmoniseerde en geüniformeerde bedrijfsvoeringbeleid. Het jaar 2017 zal in het teken staan van het verder standaardiseren van de politieorganisatie. Hierbij worden werkprocessen, producten en diensten verder geharmoniseerd. Met het oog op de geschetste ontwikkelingen wordt in 2016 terughoudend omgegaan met nieuw beleid. Hierbij zal het korps het noodzakelijke politiewerk blijven uitvoeren en daarmee de prestaties op peil houden.

De begroting is gebaseerd op het bestaande beleid. In de begroting zijn de ombuigingen en intensiveringen van de kabinetten Rutte I en II en de daarop gebaseerde business cases verwerkt. Voor zover daarover reeds besloten is, is nieuw beleid opgenomen in de begroting. De verwachte ontwikkelingen voor de jaren na 2016 zijn verwerkt in de meerjarenraming.

Daarnaast lopen de processen om binnen de Nationale Politie te komen tot een inbedding van de Politieacademie en de vorming van de Landelijke Meldkamerorganisatie. Afgezet tegen een jaarlijks dalend financieel kader kent de begroting 2016-2020 de nodige uitdagingen. Daarom kan gesproken worden van een ambitieuze begroting, waarbij in de uitvoering scherpe sturing randvoorwaardelijk is. Randvoorwaardelijk is naast de scherpe sturing tevens de voortgang van de reorganisatie van de Nationale Politie.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 gaat in op de voornaamste ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting. In hoofdstuk 3 worden de financiële beleidsuitgangspunten, het exploitatieresultaat en de personele bezetting beschreven. De belangrijkste uitgangspunten worden opgesomd in hoofdstuk 4. De hoofdstukken 5 tot en met 7 lichten de ontwikkelingen ten aanzien van de exploitatie, balans en treasury meer gedetailleerd toe. De geïdentificeerde financiële risico's zijn beschreven in hoofdstuk 8. In de bijlagen zijn naast de vier voorgeschreven bestuurlijke modellen, het kapstokmodel, een specificatie van de rijks- en overige bijdragen, de reorganisatiekosten en waarderingsgrondslagen opgenomen.

2 Context

2.1 Externe context

De belangrijkste ontwikkelingen die van invloed zijn op de begroting worden hieronder nader toegelicht. In de begroting is rekening gehouden met de landelijke en regionale prioriteiten, zoals die ten tijde van het opstellen van de begroting zijn vastgesteld.

Verantwoording en sturing

De maatschappij vraagt om een kleinere, sobere maar transparante overheid. Een overheid die de prestaties levert, die zijn afgesproken. Doelstellingen, activiteiten en beschikbare middelen dienen hierdoor, meer dan voorheen, met elkaar te worden verbonden. Het streven is er dan ook op gericht om langs een groeipad beheerplan en begroting verder te integreren. Gelet op de ontwikkeling van de politieorganisatie wordt in de voorliggende begroting hiertoe een logische vervolgstap gezet. Ter verkrijging van meer inzicht in de begroting 2016 zijn hierin kengetallen opgenomen. Rekeninghoudende met de staat van ontwikkeling van de politieorganisatie, zal geleidelijk aan, toe worden gegroeid naar een meer informatieve beheerplan en begroting.

Daarnaast zijn er in 2015 maatregelen getroffen ter verdere borging van de strategische sturing op integraliteit. Zo is de verantwoordelijk voor de integratie op operatiën, bedrijfsvoering en vorming Nationale Politie belegd bij één lid van de korpsleiding. De control functie is versterkt en gebundeld onder de directeur Financiën.

Regeerakkoord Rutte I en begrotingsakkoord 2013

In het regeerakkoord van eind 2010 voor de jaren 2013 tot en met 2021 zijn intensiveringen[1] en ombuigingen[2] opgenomen. Deze ombuigingen confronteren de politie met een krimpend financieel kader. Daarnaast zijn in het begrotingsakkoord 2013 en de rijksbegroting een aantal aanvullende ombuigingen[3] opgenomen. Deze ombuigingen zijn tot en met 2020 verwerkt in de begroting. Deze maatregelen tasten de afgesproken operationele sterkte niet aan.

Regeerakkoord Rutte II

Het voornemen samenhangende maatregelen te treffen ter verbetering van de strafrechtketen en overheveling flitsboetes naar CJIB, maakt onderdeel uit van het regeerakkoord Rutte II. Met de daarvoor beschikbaar te stellen intensiveringen, kan het korps een impuls geven aan de versterking van haar werk ten behoeve van de gemeenschappelijke veiligheidsagenda, de ketensamenwerking en de kwaliteit van de taakuitvoering. De middelen zijn tot en met 2017 vrijgegeven en opgenomen, vanaf 2018 zijn ze onder voorbehoud van formele vrijgave opgenomen. De lasten zijn conform bestedingsplan in de begroting opgenomen.

Naast een intensivering uit het regeerakkoord Rutte II is er ook sprake van een efficiencytaakstelling “doelmatiger strafrechtketen”. De efficiencytaakstelling wordt ingevuld met een aantal ketenbrede verbetermaatregelen.

---

[1] In het regeerakkoord Rutte I is de verhoging van de operationele sterkteafspraak naar de nieuwe sterkteafspraak van 49.500 fte opgenomen.

[2] In het regeerakkoord Rutte I zijn als ombuigingen opgenomen: Nationale Politie, meldkamer inclusief ANPR, evenementen en politieonderwijs.

[3] In het begrotingsakkoord 2013 en de rijksbegroting zijn als aanvullende ombuigingen opgenomen: inkoop, verlaging uitgaven overheid en evenementen.

Versterking veiligheidsketen

Met het oog op de terrorismedreiging heeft het kabinet besloten de veiligheidsketen op een aantal punten substantieel te versterken. Het gaat om een pakket van in totaal € 128,8 miljoen structureel. Het aandeel van de politie in het pakket bedraagt uiteindelijk € 18,4 miljoen. Voor de politie betekent dit extra observatieteams en meer Rapid Response Teams. Door investeringen in capaciteit en techniek wordt de slagkracht en weerbaarheid van de politie met betrekking tot de bestrijding van terrorisme vergroot. Dit nieuwe beleid is financieel vertaald in de voorliggende begroting.

Inbedding van de Politieacademie

Mogelijk gaat het beheer van de Politieacademie per 1 januari 2016 over naar de politieorganisatie. De beheertaken die worden uitgevoerd ten behoeve van het Politieonderwijs en -kennis en ter ondersteuning van de ZBO Politieacademie zullen dan overgaan naar het korps. Om deze taken te kunnen uitoefenen, wordt de inrichting van het korps aangepast. In 2015 zal hiertoe een hernieuwd inrichtingsplan van het korps worden voorbereid ter vaststelling door de minister. De nieuwe wet op het politieonderwijs is nog niet geformaliseerd. Daarom zijn de financiële implicaties van de inbedding van de Politieacademie nog niet opgenomen in de begroting 2016-2020.

Vorming van de Landelijke Meldkamer Organisatie

Eind 2013 is het "Transitieakkoord meldkamer van de toekomst" gesloten. Op basis van het akkoord worden voorbereidingen getroffen te komen tot één Landelijke Meldkamer Organisatie (LMO) met maximaal tien meldkamerlocaties met een landelijk gestandaardiseerde werkwijze. Naar verwachting zal de wet met betrekking tot de LMO op 1 januari 2017 van kracht worden, waarmee de LMO formeel bestaat. Vanaf dat moment zal de LMO gefaseerd haar wettelijke taken gaan uitvoeren en zal het beleid op beheer van de LMO worden gestart. Daarnaast zal in 2016 een aanpassing van het inrichtingsplan van het korps worden voorbereid, met daarin de LMO. De kosten van de bestaande meldkamers en het aandeel van de politie in de verwachte transitiekosten voor de vorming van de nieuwe meldkamer organisatie, maken onderdeel uit van deze begroting. Daarnaast maken ook de kosten van de landelijke projectorganisatie, de kosten met betrekking tot regionale samenvoegingen tot het niveau van de hiervoor toegekende financiële middelen deel uit van deze begroting.

CAO 2015

De onderhandelingen met betrekking tot de CAO 2015 en volgende jaren lopen. In afwachting op de uitkomsten is de voorliggende begroting gebaseerd op de CAO 2012-2014. Daarnaast is het voordeel wegens lagere pensioenpremies gereserveerd voor het overleg tussen de sociale partners. De reservering komt voort uit het eind 2014 gesloten Pensioenakkoord.

2.2 Korpsontwikkelingen

Omvangrijke veranderingsoperatie

De Nationale Politie is op 1 januari 2013 van start gegaan. Ook de komende jaren staan voor het korps vooral in het teken van de omvangrijke veranderingsoperatie: het realiseren van de inrichting, de daarvoor uit te voeren personele reorganisatie en veranderingen op het gebied van cultuur, gedrag en leiderschap.

Alles is er op gericht om binnen de financiële kaders te blijven. Er wordt veel belang gehecht aan financiële sturing en de inzet van maatregelen die daarbij horen. Belangrijke voorbeelden daarvan zijn strategisch HRM beleid, kostenbeheersing via gecentraliseerde inkoop, de uitwerking van het strategisch huisvestingsplan en frequente rapportages over de uitvoering van het beleid en de bijbehorende uitputting van de begroting.

In het realiseren van de inrichting van het korps en het in werking brengen van de bedrijfsvoering, zijn belangrijke stappen voorwaarts gezet. Echter het definitief realiseren van die ambitie en het meerjarenbeleid is gebaat bij minder externe impulsen en koersvastheid in de uitvoering ervan. Om die reden is het korps terughoudend om nieuw beleid toe te voegen aan al vastgesteld meerjarenbeleid.

Bijgesteld Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie (bAVP)

Het AVP heeft als doel ultimo 2017 een gebruiksvriendelijke, betrouwbare, toekomstvaste en betaalbare informatievoorziening voor de politie te hebben gerealiseerd. Het hiertoe opgestelde bAVP 2013-2017 is tevens een belangrijke randvoorwaarde voor de inrichting van het korps. Binnen de informatievoorziening zijn de prioriteiten voor het jaar 2016 vastgelegd in het IV-projectenportfolio. Hierin zijn, naast de activiteiten voor het bAVP, ook de interne en externe eisen ten aanzien van politieoperaties, veranderende wet- en regelgeving, bestuurlijke prioriteiten en organisatieontwikkelingen meegenomen. Daarnaast worden de veranderinitiatieven en ontwikkelingen op het gebied van beleid in een meerjarig perspectief geschetst. Hierbij wordt gekeken naar beschikbare middelen, risico’s en kansen en in welke mate de strategische doelstellingen van de organisatie worden bereikt.

Strategisch Huisvestingsplan Nationale Politie

Het meerjarig Strategisch Huisvestingsplan (SHP 1.0) is in 2013 vastgesteld. Dit plan vormt de basis bij het huisvesten van de nieuw te vormen landelijke eenheid, regionale eenheden en PDC. Beslissingen over de huisvesting worden vanuit deze basis genomen in het verlengde van het dienstverleningsconcept en de bezuinigingsdoelstellingen op de huisvesting.

In 2014-2015 is het beleidsuitvoeringprogramma huisvesting opgesteld. Vanuit dit programma wordt, binnen de kaders van het SHP, invulling gegeven aan de Dienstverlening en Politieprofessie, het flexibiliseren en innoveren van de vastgoedportefeuille en het toewerken naar strategisch vastgoedmanagement. Een nadere concretisering van de aspecten uit het programma, waaraan in 2016 invulling wordt gegeven, is opgenomen in het beheerplan 2016.

Op basis van de Indicatieve Businesscase Huisvesting is een besparing op de huisvestingskosten vastgelegd. De besparing van € 76,5 miljoen per jaar met ingang van 2026 ten opzichte van de huisvestingslasten in 2011, bouwt in de periode tussen 2013 en 2025 geleidelijk op. De besparing is opgenomen in de begroting 2016-2020. Naar verwachting wordt eind 2015 een meerjaren investeringsplanning ten aanzien huisvesting vastgesteld. Vaststelling vindt plaats binnen de kaders van de voorliggende begroting. In afwachting hierop is in de begroting de investeringsplanning uit de begroting 2015-2019 opgenomen.

Reorganisatiekosten vorming Nationale Politie

De vorming van de politie gaat gepaard met frictiekosten. Bij deze kosten gaat het onder meer om reorganisatie- en projectkosten voor de programmaorganisatie, tijdelijke huisvesting en de kosten die verbonden zijn aan de uitvoering van het sociaal statuut. Op basis van voorlopige becijferingen van deze kosten, is al ruim voor de start van de Nationale politie aanvullend op de bekostiging van de politie een budget beschikbaar gesteld van € 230 miljoen.

Tot op heden zijn de reorganisatiekosten steeds gehouden binnen het beschikbaar gestelde financiële kader van € 230 miljoen. Recent zijn de reorganisatiekosten, op basis van de laatste ontwikkelingen en inzichten in met name het verloop van de personele reorganisatie, opnieuw berekend en becijferd op circa € 460 miljoen. De berekeningen vinden hun basis onder meer in de realisatie 2014, actuele prognoses van de flankerende voorzieningen uit het Landelijk Sociaal Statuut (opleiding- en outplacementfaciliteiten en vergoedingen in het kader van vrijwillig vertrek van medewerkers) en de nieuwste inzichten over de ontwikkeling van de reiskosten. In deze begroting is uitgegaan van het bedrag van € 460 miljoen aan reorganisatiekosten.

Het is de verwachting dat als gevolg van de nieuwe inrichting van de politie de gemiddelde afstand woon-werk verkeer structureel hoger zal liggen. Het extra woon-werk verkeer zal dan ook na afronding van de reorganisatie blijven bestaan. Het verwachte effect hiervan is reeds verwerkt in vorige begroting en derhalve ook in deze begroting.

3 Samenvatting resultaat en personeel

In dit hoofdstuk worden de financiële beleidsuitgangspunten, het exploitatieresultaat, de besparingsdoelstellingen en de beleidsuitgangspunten met betrekking tot eigen vermogen en personeel nader beschreven. In hoofdstuk 5 wordt meer inhoudelijk ingegaan op de meerjaren exploitatie.

3.1 Financiële beleidsuitgangspunten

De begroting en meerjarenraming zijn gebaseerd op het financieel kader, zoals opgenomen in de Jaaraanschrijving Politie 2016, het Addendum behorende bij deze jaaraanschrijving en de politieke besluitvorming. Dit budgettair kader bestaat uit algemene, bijzondere en overige rijksbijdragen.

De begroting is de concrete vertaling van het tot nu toe vastgestelde meerjarige beleid van de politie. De belangrijkste financiële uitgangspunten daarvoor zijn:

- Het sturen op de uitvoering binnen de gestelde financiële kaders. Gedurende het uitvoeringsjaar wordt de voortgang zichtbaar gemaakt middels periodieke (management)rapportages;
- Het realiseren van de besparingsdoelstellingen;
- Het op peil houden van het vermogen, d.w.z. het vermogen binnen de geldende kaders brengen, dan wel houden om zo het weerstandsvermogen van de Nationale Politie te borgen;
- Het sturen op het realiseren van een betaalbare operationele sterkte en een niet-operationele sterkte van passende omvang.

In de paragraaf 'Personele sterkte' volgt een nadere toelichting op het beleidsuitgangspunt met betrekking tot personeel. In het hoofdstuk 'Toelichting op de balans' wordt nader ingegaan op het beleidsuitgangspunt met betrekking tot eigen vermogen.

3.2 Exploitatieresultaat

In de navolgende tabel zijn de exploitatieresultaten over de begrotingsperiode 2016-2020 in beeld gebracht. Tevens zijn de vergelijkende geconsolideerde cijfers jaarrekening 2014 en begroting 2015 opgenomen.

	Jaarrek.	Begroting	Begroting		Meerjarenraming		
Bedragen x € 1 miljoen	**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**	**2019**	**2020**
Totaal bijdragen	5.028	4.967	5.043	4.963	4.887	4.822	4.820
Totaal personele kosten	3.966	3.937	3.964	3.895	3.827	3.778	3.721
Totaal materiële kosten	1.194	1.155	1.164	1.113	1.051	1.044	1.049
Totaal exploitatiekosten	5.160	5.092	5.129	5.009	4.878	4.822	4.771
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	**132-**	**125-**	**85-**	**45-**	**9**	**-**	**49**
Buitengewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone baten	162	125	89	56	-	-	-
Exploitatieresultaat	**30**	**-**	**4**	**10**	**9**	**-**	**49**

De jaarrekening 2014 laat een positief exploitatieresultaat zien, toch zijn er zorgen voor de toekomst die vragen om strakke sturing. Het resultaat 2014 wordt voornamelijk veroorzaakt door incidentele meevallers en niet volledig uitgevoerde activiteiten, die een beslag leggen op de toekomst. Daarnaast neemt het eigen vermogen af.

In de voorliggende begroting zijn de kosten van het huidige inrichtingsplan en de (herijkte) beleidsambities opgenomen. Er is sprake van een sluitende exploitatie in alle begrotingsjaren.

Om de politieprestaties op peil te kunnen houden wordt de instroom aan de Politieacademie opgehoogd ten opzichte van de aantallen die waren opgenomen in de begroting 2015 tot 2019. Handhaving van de aantallen uit de begroting 2015 e.v. zou er toe leiden dat:

- De politiesterkte na 2019 onder de minimumsterkte van 49.500 zou dalen;
- De gebiedsgebonden politiezorg met onderbezetting te kampen krijgt;
- Grote pieken en dalen in aantallen studenten ontstaan, hetgeen zowel voor de bedrijfsvoering van de politie als de Politieacademie fnuikend is. Voor de politie betekent dit bovendien dat voor de pieken extra begeleidingscapaciteit moet worden onttrokken aan de operatie hetgeen de prestaties eveneens onder druk zet.

Effect van het bovenstaande is dat de operationele sterkte langer hoger zal zijn dan de met de minister van Veiligheid en Justitie en de Tweede Kamer afgesproken sterkte. In de begroting 2015 was dit evenwicht in 2017 voorzien. Dit wordt later en heeft in de eerste jaren een kostenverhogend effect.

Daarnaast zijn de in het verleden becijferde reorganisatie- en frictiekosten, verbonden aan de vorming van de nieuwe politieorganisatie, geactualiseerd op basis van de realisatie tot en met 2014 en een nieuwe prognose van het project voorfase. De kosten woon-werkverkeer, voorfase personele reorganisatie, programmaorganisatie en frictiekosten voorfase zijn fors hoger dan de in het verleden becijferde kosten.

3.3 Besparingsdoelstelling

Op grond van de regeerakkoorden Rutte I en II heeft de politie te maken met een krimpend financieel kader; in de jaaraanschrijvingen zijn meerdere besparingsdoelstellingen opgenomen. In onderstaande tabel zijn weergegeven de in de begroting verwerkte besparingsdoelstellingen (kader ombuigingen).

Kader ombuigingen *Bedragen x € 1 miljoen*	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Kader ombuigingen	202-	311-	343-	389-	429-	484-	489-

Tegenover de besparingsdoelstellingen heeft het korps te maken met overbezetting van de operationele sterkte. Om in meerjarenperspectief een sluitende begroting te kunnen presenteren, voert het korps besparingsmaatregelen uit.

De in deze begroting verwerkte besparingsmaatregelen zijn met name te vinden bij:

- Een versnelde afbouw van de bestaande hogere operationele sterkte;
- Reductie van de niet-operationele bezetting;
- Het doorvoeren van bezuinigingstaakstellingen in de bedrijfsvoering.

Het effect van het totale pakket van maatregelen is in onderstaande tabel opgenomen, uitgesplitst naar daling van de kosten van de niet-operationele sterkte en ingeboekte materiële besparingen.

Realisatie inverdieneffecten	Jaarrek.	Jaarrek.	Begroting	Begroting		Meerjarenraming		
	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
NOS-bezetting	9.665	9.446	9.289	8.513	8.515	8.513	8.515	8.517
Daling ten opzichte van peiljaar ult. 2008	2.723	2.942	3.099	3.875	3.873	3.875	3.873	3.871
Inverdieneffect daling NOS-bezetting in mln	171-	184-	196-	243-	243-	243-	243-	243-
Besparingsmaatregelen	6-	5-	64-	117-	154-	169-	202-	193-
Totaal ingeboekte besparingen	**177-**	**189-**	**260-**	**360-**	**397-**	**412-**	**445-**	**436-**

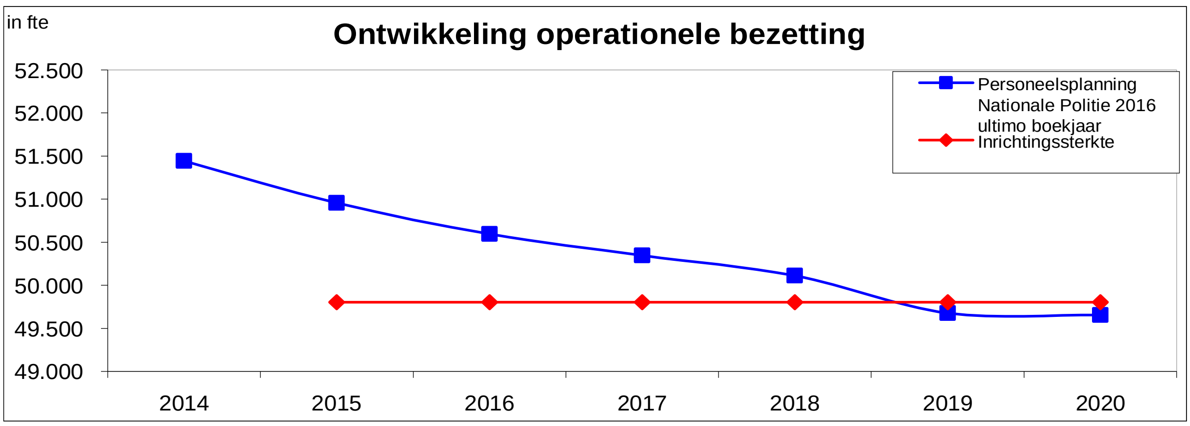
De bij de vorming van de Nationale Politie reeds voorziene reductie van de kosten is al verdisconteerd in de verlaging van de jaarlijkse bijdragen. In 2019 is de voorziene bijdrage circa € 205 miljoen lager dan in 2013. De structurele besparingsdoelstelling die bij de start aan de politie is opgelegd (jaarrekening 2013) is gestegen naar circa een half miljard inclusief ombuigingen op het budget van het politieonderwijs en de meldkamer. Dat is een verdubbeling ten opzichte van de efficiency taakstelling die was gekoppeld aan de vorming van de Nationale Politie van 230 miljoen. Tegelijkertijd is nog steeds sprake van overbezetting in de operationele sterkte de komende jaren vanwege beleidsbeslissingen in het verleden en een hogere feitelijke uitstroomleeftijd dan waarmee eerder rekening werd gehouden. Financieel moet er de komende jaren gestuurd worden om binnen het budgettaire kader te blijven. Keuzes kunnen niet langer gevonden worden in verdere taakstellingen op het materiële budget.

3.4 Personele sterkte

Operationele sterkte

De politie werkt toe naar de met de Tweede kamer afgesproken operationele doelsterkte van 49.500 fte. De realisatie hiervan verloopt stapsgewijs, langs een operationele inrichtingssterkte van 49.802 fte. De doelsterkte is verdeeld over de 10 regionale eenheden en de landelijke eenheid. De afspraken om per eenheid te komen tot de doelsterkte zijn vastgelegd in het besluit Verdeling sterkte en middelen politie.

Op dit moment is sprake van een overbezetting die zal worden afgebouwd door inzet van strategisch HRM beleid. Met behulp van in-, door- en uitstroombeleid worden formatie en bezetting kwalitatief en kwantitatief verder met elkaar in evenwicht gebracht. Doelstelling is om in fase 2 van de reorganisatie, die in 2016 start en die een periode van vijf jaar beslaat, dit evenwicht te bereiken.

In de bovenstaande grafiek wordt de operationele strategische personeelsplanning (blauwe lijn) inzichtelijk gemaakt waarlangs de operationele inrichtingssterkte van 49.802 fte in 2019 wordt bereikt.

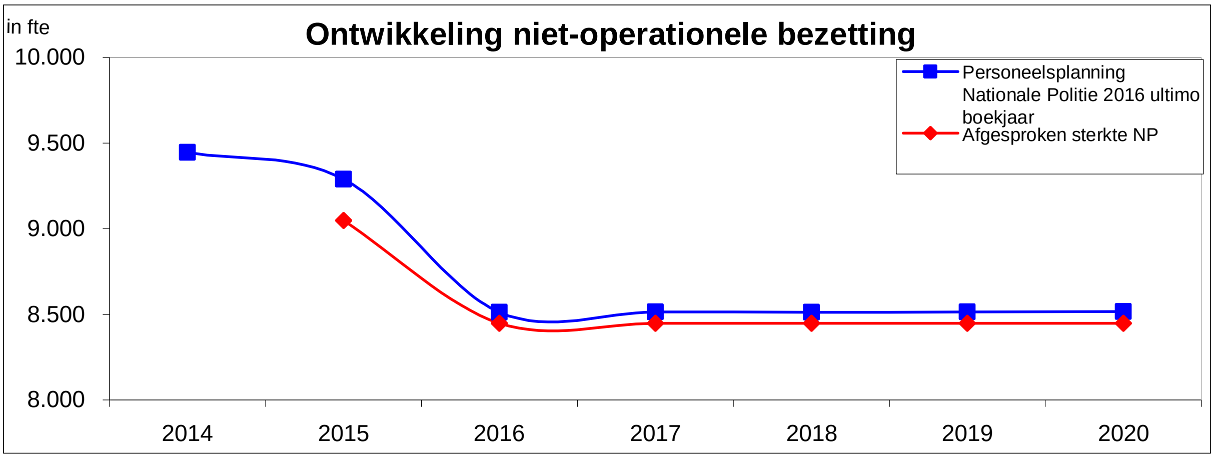
In deze strategische personeelsprognose is rekening gehouden met de effecten van de personele reorganisatie op de in-, door- en uitstroom. In de prognose zijn de door- en uitstroom gebaseerd op historische gegevens. Hierbij is de verwachte toename van mobiliteit op de arbeidsmarkt als gevolg van het herstel van de economie meegenomen. De benodigde initiële instroom en zijinstroom zijn bepaald op basis van de meest actuele personeelsprognose en de operationele doelsterkte. Om dat te realiseren, worden ten opzichte van de begroting 2015-2019 de komende jaren extra aspiranten ingenomen. Met deze extra instroom wordt geanticipeerd op de (toekomstige) hoge uitstroom en de verwachte onderbezetting bij de gebiedsgebonden politie (GGP). Daarnaast leidt dit tot meer stabiliteit in het totale aantal aspiranten werkzaam in het korps en in opleiding bij de Politieacademie. Over de instroom vindt nauw overleg plaats met de Politieacademie.

De zijinstroom is gemaximeerd op 300 fte per jaar. Onderdeel van deze instroom is de instroom van specialistische doelgroepen als Finec en Cyber.

Niet-operationele sterkte

De niet-operationele sterkte is in de inrichting vastgesteld op 8.515 fte. Als gevolg van de inzet in 2014 en 2015 van uitstroombevorderende maatregelen en beperking van de instroom wordt deze bezetting in 2016 volgens de strategische personeelsprognose bereikt.

Daarnaast is in de strategische personeelsprognose rekening gehouden met de effecten van de personele reorganisatie op de in- en uitstroom. De instroom wordt zorgvuldig gepland in relatie tot de inrichtingssterkte. De uitstroom is in de prognose gebaseerd op historische gegevens, waarbij de verwachte toename van mobiliteit op de arbeidsmarkt is meegenomen.

Het verdere evenwicht tussen formatie en bezetting wordt gerealiseerd door inzet van strategisch HRM beleid, zoals mobiliteitsbeleid en het gefaseerd overbrengen van bedrijfsvoeringstaken naar het PDC. Ook bij de niet-operationele personeelsplanning is uitgegaan van een doorzettend herstel van de economie, waardoor meer mobiliteit op de arbeidsmarkt ontstaat wat leidt tot een versneld herstel van de onvoorzienbare uitstroom.

4 Uitgangspunten

Met betrekking tot de begroting 2016 - 2020 zijn in algemene zin de navolgende uitgangspunten gehanteerd.

- De begroting is gebaseerd op de Jaaraanschrijving Politie 2016, het Addendum behorende bij de Jaaraanschrijving 2016, de politieke besluitvorming en het daarin opgenomen budgettaire kader.
- Deze begroting voldoet aan de bepalingen uit de Regeling financieel beheer politie, waaronder de eis van een jaarlijks sluitende raming van baten en lasten en uitzonderingsgronden hiervoor.
- De intensiveringen en de ombuigingen voor de politie tot en met 2023 vanuit het regeerakkoord Rutte I zijn in deze begroting verwerkt tot en met 2020.
- In het regeerakkoord Rutte II zijn een intensivering en ombuigingen afgesproken. Deze middelen[4] worden aan het korps beschikbaar gesteld om de kwaliteit van toezicht, handhaving en opsporing mogelijk te verhogen.
- De Regeling financieel beheer politie is leidend voor de waarderingsgrondslagen. Activa aangeschaft vóór 1 januari 2013 worden nog afgeschreven in overeenstemming met de regeling Harmonisatie Afschrijvingstermijnen Politie.
- Voor de lasten is het gemiddelde prijspeil 2015 gehanteerd. Er is geen inflatiecorrectie toegepast voor wat betreft het meerjarig perspectief. De pensioen- en sociale verzekeringspremies zijn bepaald op het niveau van 2015.
- De kosten en baten van het AVP, de reorganisatie en de LMO zijn apart inzichtelijk gemaakt.
- De personeelsbezetting per 31 december 2014 geldt als basis voor de strategische personeelsprognose in de begroting.
- In de personeelsprognoses zijn de operationele sterktecijfers begrensd op 49.802 fte, conform het vastgestelde inrichtingsplan.
- In de personeelsprognoses wordt uitgegaan van een niet-operationele bezetting die daalt naar het niveau van 8.515 fte.
- Bij het bepalen van de instroom van aspiranten is rekening gehouden met de verwachte vervangingsbehoefte en het zo spoedig mogelijk bereiken van de operationele doelsterkte, bij een zo stabiel mogelijke instroom gedurende meerdere jaren.

[4] Een klein deel van deze middelen heeft een andere bestemming dan de politie, maar komen wel ten goede aan de strafrechtketen.

5 Toelichting op de exploitatie

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op de exploitatiecijfers zoals opgenomen in deze begroting en meerjarenraming. Daarnaast worden de reorganisatiekosten en de transitie- programma- en samenvoegkosten van de LMO afzonderlijk beschreven.

5.1 Algemeen beeld

Onderstaande tabel geeft de meerjarenraming 2016-2020 weer. Tevens is een vergelijking gemaakt met de realisatie 2014 en de vastgestelde begroting 2015. Naast het resultaat uit normale bedrijfsvoering toont de tabel ook het exploitatieresultaat, dat is het resultaat na verwerking van de buitengewone baten en lasten.

	Jaarrek.	Begroting	Begroting		Meerjarenraming		
Bedragen x € 1 miljoen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Totaal bijdragen	5.028	4.967	5.043	4.963	4.887	4.822	4.820
Totaal personele kosten	3.966	3.937	3.964	3.895	3.827	3.778	3.721
Totaal materiële kosten	1.194	1.155	1.164	1.113	1.051	1.044	1.049
Totaal exploitatiekosten	5.160	5.092	5.129	5.009	4.878	4.822	4.771
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	**132-**	**125-**	**85-**	**45-**	**9**	**-**	**49**
Buitengewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone baten	162	125	89	56	-	-	-
Exploitatieresultaat	**30**	**-**	**4**	**10**	**9**	**-**	**49**

Jaarrekening 2014

De jaarrekening 2014 sluit met een positief exploitatieresultaat. Dit resultaat wordt veroorzaakt door incidentele meevallers en niet volledig uitgevoerde activiteiten, die een beslag leggen op toekomstige jaren. Dit beslag is verwerkt in de begroting 2016-2020.

Ondanks een hogere bezetting en gestegen sociale lasten kennen de personele- en opleidingskosten door diverse incidentele meevallers een nagenoeg sluitende exploitatie. Het voordeel op de materiële kosten en minder bestede (rijks)bijdragen zijn uiteindelijk verantwoordelijk voor het positieve resultaat.

Begroting 2015

De vastgestelde begroting 2015 is in deze begroting verwerkt.

Begroting 2016 en meerjarenraming 2017-2020

Vanuit bovenstaand overzicht zijn afnemende rijksbijdragen en dalende personele en materiële kosten waarneembaar. In het vervolg van dit hoofdstuk worden bijdragen en kosten nader toegelicht.

Kengetallen

Doelstellingen, activiteiten en beschikbare middelen dienen, meer dan voorheen, met elkaar te worden verbonden. Het streven is er dan ook op gericht om langs een groeipad beheerplan en begroting verder te integreren. Gelet op de ontwikkeling van de politieorganisatie zijn in de voorliggende begroting hiertoe kengetallen opgenomen, ter verkrijging van meer inzicht in de begroting 2016.

Daarnaast worden deze kengetallen, zoals opgenomen in de Jaaraanschrijving 2016, gepresenteerd in het navolgende overzicht.

Kengetallen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Vlottende activa / kort vreemd vermogen	14,4%	13,0%	39,4%	50,2%	64,9%	77,2%	117,6%
Eigen vermogen / totaal vermogen	15,2%	9,3%	8,4%	7,0%	7,3%	7,3%	8,8%
Afschrijvingen / exploitatielasten in %	5,3%	6,0%	6,1%	6,2%	5,9%	6,0%	6,0%
Opleidingslasten / personeelslasten in %	1,9%	1,7%	1,9%	1,9%	1,9%	2,0%	2,0%
Personeelslasten / totale lasten in %	76,9%	77,3%	77,3%	77,8%	78,4%	78,3%	78,0%
Personeelslasten OS / aantal FTE OS		59.135	59.051	59.202	59.088	58.965	58.593
Personeelslasten NOS / aantal FTE NOS		63.226	62.695	62.679	62.414	62.063	61.571
Lasten extern personeel / personeelslasten	4,2%	2,1%	1,8%	1,3%	1,0%	0,7%	0,7%
Overwerk / totale personeelslasten in %	0,8%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Huisvestingslasten / aantal medewerkers	4.990	5.334	5.455	5.109	5.018	4.967	4.859
Lasten IV / totale lasten in %	12,4%	11,7%	11,0%	10,7%	10,1%	10,2%	10,6%
Huisvestingslasten / totale lasten in %	6,3%	6,8%	6,7%	6,4%	6,5%	6,4%	6,3%

Bijdragen

Totale bijdragen

De bijdragen zijn gebaseerd op de budgettaire kaders zoals vermeld in de Jaaraanschrijving Politie 2016, het Addendum Jaaraanschrijving 2016 en de politieke besluitvorming. Uit het exploitatieoverzicht opgenomen onder 'Exploitatiecijfers' en bijlage 1, blijkt de ontwikkeling van het totaal van de bijdragen, d.w.z. inclusief bijdragen voor de vorming van de Nationale Politie en overige bijdragen niet afkomstig van VenJ.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Totaal bijdragen	**5.028**	**4.967**	**5.043**	**4.963**	**4.887**	**4.822**	**4.820**

Meerjarenraming 2017 - 2020

Uit het bovenstaande exploitatieoverzicht en bijlage 1 kan worden afgeleid dat de verstrekte bijdragen afnemen van € 5.028 miljoen in 2014 naar € 4.820 miljoen in 2020. De daling houdt grotendeels verband met de ombuigingen uit het regeerakkoord van de kabinetten Rutte I en II. Als gevolg hiervan is het totale financiële kader in 2020 € 208 miljoen lager dan in 2014, oftewel 4%.

In Bijlage 1 (Specificatie Bijdragen) is een nadere verdeling van de bijdragen opgenomen en een specificatie van de bijzondere rijksbijdragen.

Recherche Samenwerkingsteam

Het Recherchesamenwerkingsteam (RST) maakt geen onderdeel uit van de Nederlandse politie. De landelijke eenheid van de politie voert op dit moment het comptabel beheer van het RST uit. Vanwege deze rol ontvangt de politie de middelen voor het RST vanuit het ministerie van BZK en wijst deze middelen toe voor besteding door het RST. Vanaf 2014 ontvangt de politie € 13 miljoen per jaar van BZK en als onderdeel daarvan voor de projecten Observatie en Forensische Opsporing (OT/FO). Dit bedrag is gebaseerd op de rijksbegroting voor 2015. Bij het vaststellen van de rijksbegroting 2016 wordt dit bedrag zo nodig meerjarig bijgesteld. In het jaar 2016 is een bedrag van € 10 miljoen aan het budget toegevoegd.

Verschuiving van bijdragen

In de jaren 2015 en 2016 is een verschuiving verwerkt via de reorganisatiebijdrage van € 31 miljoen. Dit verhoogt de algemene bijdrage in 2015 ten koste van de reorganisatiebijdrage, terwijl de algemene bijdrage in 2016 met hetzelfde bedrag wordt verlaagd ten gunste van de reorganisatiebijdrage.

Tevens zijn in de jaren 2016, 2017, 2018 en 2019 verschuivingen van respectievelijk € 35 miljoen, € 35 miljoen, € 10 miljoen en € 10 miljoen tussen de algemene bijdrage en de bijzondere bijdrage vorming Nationale Politie toegepast. Deze verschuivingen zijn een gevolg van gestegen reorganisatiekosten en de gewijzigde methodiek van toerekening van de lasten aan deze bijdrage.

Lasten

Personeel

De personele kosten zijn onderverdeeld in categorieën, zoals opgenomen in onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Salariskosten	3.723	3.779	3.811	3.762	3.709	3.671	3.615
Inhuur derden	165	84	70	52	37	25	25
Mutaties personeelsvoorzieningen	5	8	8	8	8	8	8
Opleiding en vorming	74	67	75	72	73	74	73
Totaal personele kosten	**3.966**	**3.937**	**3.964**	**3.895**	**3.827**	**3.778**	**3.721**
Personeelslasten / totale lasten in %	76,9%	77,3%	77,3%	77,8%	78,4%	78,3%	78,0%
Overwerk / totale personeelslasten in %	0,8%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%
Lasten extern personeel / personeelslasten	4,2%	2,1%	1,8%	1,3%	1,0%	0,7%	0,7%

Het personeel vormt het hart van de politieorganisatie. Financieel betekent dit dat gemiddeld 78% van de totale lasten worden ingezet op personeel. De kosten van overwerk vormen 0,4% van de personele kosten. Daarnaast is het beleid er op gericht de inzet van extern personeel vanuit meerjarenperspectief te beperken en af te bouwen. In de reorganisatiefase waarin de politie zich nu bevindt, is de behoefte aan tijdelijke (extra) capaciteit aanwezig. De sturing is er op gericht het beleidsvoornemen van beperking van externe inzet te realiseren.

De bovenstaand opgenomen salariskosten zijn in onderstaand overzicht nader gespecificeerd.

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Loonkosten OS (excl. aspiranten)	2.955	2.924	2.915	2.879	2.840	2.795
Loonkosten aspiranten	81	65	73	89	102	115
Loonkosten NOS	594	541	531	528	524	519
Bijkomende personeelskosten	168	291	253	223	215	195
Vrijwillige politie	6	7	7	7	7	7
Personele opbrengsten	26-	16-	16-	16-	16-	16-
Totaal salariskosten	**3.779**	**3.811**	**3.763**	**3.709**	**3.671**	**3.615**
Personeelslasten OS / aantal FTE OS	59.135	59.051	59.202	59.088	58.965	58.593
Personeelslasten NOS / aantal FTE NOS	63.226	62.695	62.679	62.414	62.063	61.571

Salariskosten

De salariskosten betreffen de financiële vertaling van de meerjaren personeelsplanning, zoals opgenomen in de onderstaande tabel. Deze personeelsplanning is gericht op het realiseren van de operationele inrichtingssterkte 49.802 fte. Door de extra inname van aspiranten wordt deze sterkte in 2019 bereikt. In de begroting 2015-2019 werd deze sterkte in 2017 gerealiseerd. Tevens wordt de niet-operationele bezetting afgebouwd middels strategisch HRM beleid. Het gevolg hiervan is een steeds verdere daling van de salariskosten.

Gemiddelde sterktes	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Operationele sterkte excl. aspiranten	47.907	48.671	48.240	47.545	46.664	45.882	45.124
Aspiranten	3.823	2.670	2.377	2.927	3.567	4.012	4.541
Operationele sterkte	51.730	51.341	50.617	50.472	50.230	49.894	49.665
Niet-operationele sterkte	9.541	9.399	8.628	8.466	8.461	8.447	8.434
Overall sterkte	**61.271**	**60.739**	**59.245**	**58.938**	**58.691**	**58.341**	**58.099**

De gemiddelde operationele sterkte ligt in de voorliggende begroting boven de in vorige begrotingen opgenomen sterkte. Oorzaak hiervan is de extra instroom van aspiranten, om de operationele sterkte ten behoeve van de benodigde bezetting binnen de GGP meerjarig op peil te houden.

Er is per saldo sprake van lagere sociale lasten, onder meer door lagere pensioenpremies. Daarvan is ingevolge het Pensioenakkoord van 2014 jaarlijks onder de ‘Bijkomende personeelskosten’ € 27 miljoen gereserveerd voor besluitvorming tussen de sociale partners. In de voorliggende begroting is daarmee geen voordeel vanwege pensioenpremies opgenomen.

De gemiddelde niet-operationele sterkte ligt in de eerste begrotingsjaren onder de in vorige begrotingen verantwoorde sterkte. De lagere bezetting is vooral het gevolg van de effecten van de uitstroombevorderende maatregelen.

De financiële vertaling van de gepresenteerde loonsommen is gebaseerd op de bovenstaande gemiddelde bezetting en de navolgende gemiddelde loonsommen.

Gemiddelde loonsommen	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Gemiddelde loonsom OS	60.724	60.624	61.308	61.695	61.889	61.946
Gemiddelde loonsom aspiranten	30.168	27.144	24.909	24.972	25.328	25.385
Gemiddelde loonsom NOS	63.226	62.695	62.679	62.414	62.063	61.571

In bovenstaande loonsommen zijn aanpassingen verwerkt van onder meer de OVW-periodieken en de wijzigingen per 1 januari 2015 van de pensioen- en sociale verzekeringspremies. De herstelpremie ABP is in 2015 beëindigd. Ten opzichte van de vorige begroting zijn de gemiddelde loonsommen gedaald, vooral als gevolg van een actualisatie van de OVW-periodieken en de lagere sociale premies in 2015.

Onderdeel van de bijkomende personeelskosten zijn de kosten woon-werkverkeer. Hierin zijn ook begrepen de kosten woon-werkverkeer als gevolg van de schaalvergroting van de eenheden, de locatiekeuze van de PDC en centralisering van de taakuitvoering. In deze begroting is - binnen het totale financiële kader van de politie - financiële ruimte gecreëerd om de voorziene extra kosten op te vangen.

Inhuur van derden

De kosten van inhuur van derden bestaan uit de reguliere inhuur van personeel en de extra inhuur van personeel in het kader van de vorming van de Nationale Politie (reorganisatiekosten). Het beleid is erop gericht door sturing de kosten van personeel van derden terug te dringen. Uiteindelijk resulteert dit in meerjarenperspectief tot afnemende kosten van inhuur van derden.

Mutaties voorzieningen
De gepresenteerde post betreft het saldo van de jaarlijkse toevoegingen aan en onttrekkingen van de personeelsvoorzieningen. De berekeningsmethodiek van de toevoegingen sluit aan bij het vanuit het ministerie van VenJ voorgeschreven model.

Opleiding en vorming
De kosten van opleiding en vorming bestaan onder andere uit de kosten van het reguliere (contract)onderwijs. Naast uitgaven in de begroting van de politie, is bij de Politieacademie loopbaanbudget beschikbaar wat wordt aangewend voor postinitiële opleidingen. Met de komst van de Nationale Politie en de bijbehorende concentratie van bevoegdheden en sturing, zal gerichter gebruik kunnen worden gemaakt van dit budget. Door een optimale aanwending kan de druk op dit budget worden gereduceerd. Daarbij zijn er tijdens de transitiefase binnen het reorganisatiebudget extra middelen gereserveerd voor om-, her- en bijscholing. Dit samenspel van factoren maakt het mogelijk het reguliere opleidingsbudget te beperken, terwijl de gereserveerde besteding aan contractonderwijs bij de Politieacademie ongemoeid blijft. De invulling daarvan met onderwijsactiviteiten is onderwerp van nader overleg met de Politieacademie.

Conform in 2012 en 2013 gemaakte afspraken tussen de politie en het Ministerie van VenJ, stuurt het korps nadrukkelijk op een beperking van de uitgaven binnen deze kostencategorie. Hierdoor maken de opleidingskosten gemiddeld 2% deel uit van de personele kosten.

In navolgende tabel zijn de kosten van opleiding en vorming 2016 tot en met 2020 nader gespecificeerd.

	Jaarrek.	Begroting	Begroting		Meerjarenraming		
Bedragen x € 1 miljoen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Contractonderwijs	63	54	67	65	66	68	68
Munitie	8	4	4	4	4	4	4
Materiële IBT-kosten	1	1	1	1	1	1	1
Reorganisatiekosten	1	8	4	3	2	1	-
Totaal opleidingskosten	**74**	**67**	**75**	**72**	**73**	**74**	**73**
Opleidingslasten / personeelslasten in %	1,9%	1,7%	1,9%	1,9%	1,9%	2,0%	2,0%

De hogere kosten van munitie in 2014 zijn een gevolg van de extra schietoefeningen als gevolg van de ingebruikname van het nieuwe dienstwapen.

Materieel
In onderstaand overzicht is het totaal van de materiële kosten gepresenteerd:

	Jaarrek.	Begroting	Begroting		Meerjarenraming		
Bedragen x € 1 miljoen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rente	19	18	20	23	24	24	25
Huisvesting	327	347	346	322	315	310	302
Vervoer	189	181	177	177	170	170	170
Verbindingen en automatisering	336	351	336	319	278	278	291
Geweldmiddelen en uitrusting	72	51	40	39	36	36	36
Operationeel	130	93	118	115	116	114	114
Beheer	121	114	127	120	112	111	111
Totaal materiële kosten	**1.194**	**1.155**	**1.164**	**1.113**	**1.051**	**1.044**	**1.049**

Uit dit overzicht blijkt dat er structureel sprake is van lagere kosten in vergelijking met de jaarrekening 2014. De dalende materiële kosten zijn een gevolg van de in de begroting opgenomen ombuigingen.

De hogere kosten in de eerste jaren vloeien met name voort uit kostenverhogende factoren zoals door materiële lasten van de hogere operationele sterkte. Daarnaast is in deze jaren sprake van extra lasten voor reorganisatie, het AVP en de LMO bovenop de reguliere materiële lasten. Zowel de reorganisatiekosten en het LMO (deels) als het AVP worden gedekt middels rijksbijdragen dan wel buitengewone baten.

De materiële kosten worden hierna kort toegelicht.

Rente

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Rente leningen derden	1	1	1	1	1	1	1
Rente lening MinFin	10	12	14	17	20	22	24
Rente lening vermogensconversie	9	8	6	5	4	3	1
Rente rekening-courant MinFin	1-	3-	1-	1-	1-	1-	1-
Totaal rentekosten	**19**	**18**	**20**	**23**	**24**	**24**	**25**

Jaarlijks vinden aflossingen plaats op de aangegane lening in verband met de financiering van de vermogensconversie. De hierdoor afnemende leningenportefeuille wordt vanaf 2015 aangevuld ter financiering van investeringen. Relatief dure leningen (lening vermogensconversie en leningen derden) worden conform schema afgelost en zo nodig vervangen door tegen gunstigere voorwaarden geleende bedragen bij het Ministerie van Financiën. Hierdoor ontstaat het bovenstaande verloop van de rentekosten. Voor meer informatie omtrent de liquiditeitspositie wordt verwezen naar Hoofdstuk 7 Treasury / financiering.

Huisvesting

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Afschrijvingen	112	125	124	125	124	124	124
Energie	39	39	37	36	35	35	35
Huur	62	53	44	40	36	35	35
Overige zaken en diensten	115	130	141	122	120	116	108
Mutaties voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
Totaal huisvestingskosten	**327**	**347**	**346**	**322**	**315**	**310**	**302**
Huisvestingslasten / aantal medewerkers	4.990	5.334	5.455	5.109	5.018	4.967	4.859
Huisvestingslasten / totale lasten in %	6,3%	6,8%	6,7%	6,4%	6,5%	6,4%	6,3%

De huisvestingskosten zijn bepaald op basis van de business case Huisvesting en het strategisch Huisvestingsplan. De input uit deze plannen leidt voor de eerste jaren tot hogere lasten door eenmalige (transitie)kosten welke verband houden met de vorming van de Nationale Politie (reorganisatiekosten). De dalende trend in de huisvestingskosten is het gevolg van de ingeboekte inverdieneffecten uit de business case huisvesting. Dit beeld wordt bevestigd door de afnemende lasten van de huisvesting binnen de totale lasten.

Vervoer

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Afschrijvingen	84	75	81	81	81	81	81
Energie	37	37	35	34	34	34	34
Huur	16	19	17	16	16	16	16
Overige zaken en diensten	52	49	44	45	39	39	39
Totaal vervoerskosten	**189**	**181**	**177**	**177**	**170**	**170**	**170**

Het voer-, vaar- en vliegtuigenpark van de politie is deels verouderd. Het beleid is gericht op een jonger, kleiner en goedkoper voer- en vaartuigenpark, te realiseren middels standaardisering, normering en (aanpassing van) contracten. Het Strategisch Vervoersplan is in ontwikkeling. De eerste resultaten zullen in 2015 zichtbaar zijn. Het structureel gewenste lagere kostenniveau voor vervoer als gevolg van dit beleid is vanaf 2018 daadwerkelijk zichtbaar.

Verbindingen en automatisering

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Afschrijvingen	60	81	86	82	58	58	58
Huur	4	1	1	1	1	1	1
Mutatie voorzieningen	43	30	31	32	32	32	32
Overige zaken en diensten	229	239	218	204	187	187	200
Totaal kosten verb. en automatisering	**336**	**351**	**336**	**319**	**278**	**278**	**291**
Lasten IV / totale lasten in %	12,4%	11,7%	11,0%	10,7%	10,1%	10,2%	10,6%

De kosten voor verbindingen en automatisering bestaan voornamelijk uit reguliere automatiseringskosten en de kosten voor de uitvoering van het AVP; het AVP loopt tot en met 2017. De mutaties in de automatiseringskosten worden vooral veroorzaakt door de kosten voortkomend uit het AVP. Zo zijn de afschrijvingen tot met 2017 fors hoger dan daarna, in verband met de uitvoerig van het AVP. De besparingsmogelijkheden uit de business cases hebben een dempende werking op het meerjarig kostenvolume van verbindingen en automatisering.

De integrale IV-lasten zijn uitgedrukt in een percentage van de totale lasten van de politie. Naast de kosten van verbindingen en automatisering, maken personele kosten, kosten van uitzendkrachten, opleidings-, meldkamer- en huisvestingskosten van de integrale IV-lasten.

Bijgesteld Aanvalsprogramma Informatievoorziening Politie (meerkosten AVP)

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Inhuur derden	36	20	7	2	-	-	-
Afschrijvingen	-	20	24	24	-	-	-
Duurzame goederen	17	2	2	-	-	-	-
Overige zaken en diensten	35	47	57	29	-	-	-
Totaal kosten ICT-aanvalsprog.	**87**	**90**	**89**	**56**	**-**	**-**	**-**
Buitengewone baten	**87**	**90**	**89**	**56**	**-**	**-**	**-**
Saldo ICT-aanvalsprogramma	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

De uitvoering van het AVP is een belangrijke randvoorwaarde voor de inrichting van het korps. Het borgen van de continuïteit en het verbeteren van de functionaliteit en het gebruiksgemak van de

huidige informatiesystemen van de politie hebben hoge prioriteit. Daarnaast is aanpassing van de ICT-voorzieningen nodig voor het realiseren van de besparingen op ondersteunend personeel. In het AVP werd tot nu toe rekening gehouden met een totale meerjarige omvang van extra lasten van € 374 miljoen. De activiteiten binnen het AVP dienen in samenhang bezien te worden met de reguliere IV-activiteiten en de daarvoor beschikbare capaciteit. De post inhuur derden binnen het programma neemt in de jaren 2015 tot en met 2017 sterk af. Enerzijds omdat de activiteiten van het AVP richting 2017 overlopen van het programma naar regulier en anderzijds omdat er strak gestuurd wordt op inhuur derden.

Geweldmiddelen en uitrusting

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Afschrijvingen	1	7	7	7	7	7	7
Overige zaken en diensten	71	44	34	32	30	30	29
Totaal kosten geweldm. en uitrusting	**72**	**51**	**40**	**39**	**36**	**36**	**36**

De hogere kosten in de begroting 2014 zijn het gevolg van de uitrol van het nieuwe dienstwapen, het operationeel tenue, ME-kleding en veiligheidsvesten. In de loop van 2015 wordt de uitrol van het nieuwe dienstwapen en het operationeel tenue afgerond. De hogere kosten vanwege de uitrol van het wapen en de kleding worden gecompenseerd door een buitengewone baat (besteding vanuit de algemene reserve). Vanaf 2016 blijven de kosten voor geweldsmiddelen en uitrusting op een stabiel niveau.

Operationeel

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Afschrijvingen	14	15	16	16	16	16	16
Huur	1	1	1	1	1	1	1
Reis- en verblijfkosten	43	22	24	22	24	24	24
Meldkamer	8	8	8	8	8	8	8
Arrestantenzorg	11	8	20	18	16	14	14
Overige zaken en diensten	54	39	50	50	52	52	52
Totaal operationele kosten	**130**	**93**	**118**	**115**	**116**	**114**	**114**

De operationele lasten houden in belangrijke mate verband met de operatie (het primaire proces). Zo vloeien deze kosten onder meer voort uit processen zoals opsporing, arrestantenzorg en handhaving. Daarnaast bestaat een belangrijk deel van de operationele kosten uit kosten van dienstreizen. Onder invloed van de schaalvergroting van de regionale eenheden en de landelijke overleggen zijn de kosten van dienstreizen de laatste jaren gestegen. Na de personele reorganisatie is er duidelijkheid omtrent de formele standplaats van de medewerkers. De verwachting is dat hierdoor de kosten woon-werkverkeer gaan stijgen en de kosten van dienstreizen gaan afnemen.

In 2014 werd het kostenniveau incidenteel verhoogd door de NSS en de vliegramp MH-17. In meerjarenperspectief vertonen de operationele lasten ten opzichte van de begroting 2015-2019 een stijging. Dit is het gevolg van extra kosten groot materieel en kosten verbandhoudende met de versterking veiligheidsketen.

Beheer

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Huur	9	6	6	6	6	6	6
Catering	23	19	21	20	20	20	20
Externe deskundigheid	38	21	44	35	31	31	31
Vergaderkosten	10	6	6	6	6	6	6
Overige zaken en diensten	41	63	52	53	49	49	49
Totaal beheerskosten	**121**	**114**	**127**	**120**	**112**	**111**	**111**

De kostengroep beheer omvat naast reguliere catering, inhuur van deskundigheid, vergaderingen en druk- en bindkosten ook additionele kosten in verband met de reorganisatie en de projectkosten LMO. Deze reorganisatie- en projectkosten veroorzaken het hogere kostenniveau in de eerste jaren. Door een afname van de reorganisatiekosten, beëindiging van het project LMO en doorgevoerde besparingsmaatregelen stabiliseren de beheerskosten na 2018.

Buitengewone baten en lasten

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Buitengewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone baten	162	125	89	56	-	-	-
Totaal buitengewone baten en lasten	**162**	**125**	**89**	**56**	**-**	**-**	**-**

Voor de begrotingsperiode worden geen buitengewone lasten verwacht. De begrote buitengewone baten worden in onderstaande tabel nader gespecificeerd.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
ICT-Aanvalsprogramma (AVP)	87	90	89	56	-	-	-
Inzet EV tbv temporisering AVP	10	10	-	-	-	-	-
Inzet EV tbv aanschaf wapens en kleding	47	13	-	-	-	-	-
Inzet bestemmingsreserve groot onderhoud	18	12	-	-	-	-	-
Totaal buitengewone baten	**162**	**125**	**89**	**56**	**-**	**-**	**-**

De buitengewone baten ICT-Aanvalsprogramma (AVP) betreffen de jaarlijkse onttrekkingen aan de bestemmingsreserve ter dekking van de uitgaven voor het AVP. Hiertoe is in de openingsbalans Nationale Politie een bestemmingsreserve gevormd. Daarnaast is in 2015 een buitengewone baat van € 10 miljoen opgenomen, als gevolg van een temporisering van het AVP. De kosten van de aanschaf van het dienstwapen, ME-kleding en uniform worden in 2015 gedekt door een buitengewone baat van € 13 miljoen.

Bij de jaarrekening 2014 is het saldo van de bestemmingsreserve huisvesting toegevoegd aan de algemene reserve.

5.2 Toelichting op de reorganisatiekosten

Algemeen

In het kader van de vorming van de Nationale Politie zijn reeds in het regeerakkoord Rutte I (2010) besparingen ingeboekt. De Nationale Politie is formeel op 1 januari 2013 (= Dag 1)

ontstaan. Niet eerder dan dat moment heeft de korpsleiding de feitelijke formele bevoegdheid en mogelijkheden gekregen die nodig zijn om de besparingen en de aanzienlijke veranderopgave te realiseren. Tot en met 2012 zijn voorbereidingen getroffen om op Dag 1 een aantal aspecten gereed te hebben. Het inrichtingsplan voor de inrichting van de Nationale Politie moet in 2017 zijn gerealiseerd. Vanaf Dag 1 staat de Nationale Politie voor de uitdaging om de 27 oude organisaties te transformeren naar het inrichtingsplan.

Deze transformatie kost tijd en geld. Tijd om de bijna 62.000 fte's in te passen in functies binnen het LFNP en vervolgens binnen de nieuwe organisatie te plaatsen en vervolgens in te werken. Tevens moeten de bestaande werkprocessen worden geüniformeerd en omgevormd en moeten de diverse realisatieplannen en programma's worden geëffectueerd.

Financieel

Voor het opvangen van frictiekosten die voortkomen uit de vorming van de nieuwe politieorganisatie is aanvullend op de reguliere bekostiging van de politie een bedrag van €230 miljoen beschikbaar gesteld. Dit betreft een bedrag van €100 miljoen dat in het onderhandelingsakkoord van 2009 is gereserveerd voor de centralisatie van de bedrijfsvoering en een bedrag van €130 miljoen dat aanvullend beschikbaar is gekomen voor de vorming van de Nationale Politie. Een deel van dit bedrag is gebruikt door de Kwartiermaker Nationale Politie in de periode vóór 2013 waarin de Nationale Politie werd voorbereid. Een ander deel is in 2013 en 2014 besteed aan de (voorfase) van de reorganisatie. Tot en met 31 december 2014 is €145 miljoen beschikbaar gesteld en is €103 miljoen uitgegeven. In 2015 en 2016 wordt nog €85 miljoen beschikbaar gesteld. Het nog beschikbare budget per 1 januari 2015 bedraagt €127 miljoen.

De bijzondere bijdrage om de frictiekosten van de vorming van de nieuwe politieorganisatie op te vangen is beschikbaar gesteld op een moment waarop de reorganisatie zelf nog nauwelijks vorm had en de consequenties en frictiekosten slechts op basis van aannames in beeld te brengen waren. Op basis van de huidige ontwikkelingen van de inzichten in de door betrokken partijen genomen besluiten over het verloop van de personele reorganisatie, zijn inmiddels concretere ramingen te maken. In het kader van de herijking van het realisatieplan zijn ook de incidentele frictiekosten van de reorganisatie herijkt. Deze inschattingen ramen de verwachte frictiekosten op €460 miljoen waarbij tot en met 2019 frictiekosten worden gemaakt.

De hogere omvang van de frictiekosten hangt onder andere samen met het latere moment waarop de reorganisatie daadwerkelijk vorm krijgt. Zo moet de programmaorganisatie die de vorming van de Nationale Politie begeleid langer in tact gehouden worden. Ook is er sprake van hogere frictiekosten omdat voor de continuïteit van de bedrijfsvoering een hogere externe inhuur nodig is. Het reguliere personeel zit voor langere tijd niet op de juiste plek, slechts bij uitzondering kunnen vacatures worden open gesteld en veranderingen vragen (tijdelijk) om meer inzet en expertise die niet direct binnen de eigen organisatie en op de juiste plek voorhanden is. Daarnaast begint meer duidelijkheid over de effecten van de personele plaatsing te ontstaan en het effect daarvan op de tijdelijke hogere reiskostenvergoedingen, die aanvankelijk fors lager waren geraamd. Verder zijn flankerende voorzieningen uit het voorfasebeleid stevig ingezet om de beoogde niet operationele sterkte en het gewenste aantal leidinggevenden sneller te bereiken, met incidenteel hogere kosten als gevolg.

In de begroting 2016 wordt op de hogere frictiekosten die voortkomen uit de vorming van de nieuwe politieorganisatie geanticipeerd door het reorganisatiebudget op te hogen. De ruimte daarvoor ontstaat deels vanzelf waar maatregelen naast hogere kosten ook opbrengsten genereren. Zo brengt de hogere uitstroom van niet operationeel personeel dat gebruik maakt van regelingen in de voorfase van de reorganisatie niet alleen hogere lasten met zich mee vanwege de betreffende regeling, maar ook lagere reguliere personeelslasten dan eerder in de begroting opgenomen. Verder zijn in eerdere begrotingen opgenomen inschattingen over hogere reguliere

reiskosten naar beneden bijgesteld en is in de begroting incidentele ruimte gevonden om de hogere frictiekosten in de periode 2016-2019 op te vangen.

5.3 Toelichting Landelijke MeldkamerOrganisatie (LMO)

In het transitieakkoord meldkamer van de toekomst zijn afspraken gemaakt rondom de vorming van de LMO. Dit betreft zowel landelijke als lokale afspraken. Bij de vorming van de LMO ontstaan transitie-, programma- en samenvoegkosten. Het aandeel van de politie in deze kosten wordt voorlopig geschat op € 49 miljoen.

De programmakosten betreffen multidisciplinaire kosten rondom de vorming en inrichting van de LMO. De samenvoegkosten worden lokaal gemaakt om de bestaande 25 meldkamers samen te kunnen voegen tot 10 nieuwe meldkamers. De programma- en samenvoegkosten bedragen meerjarig € 31,5 miljoen. Hiervoor zijn meerjarig rijksbijdragen toegekend van in totaal € 31,5 miljoen.

In onderstaand overzicht is een voorlopige raming gepresenteerd van de genoemde LMO kosten.

Transitie- en projectkosten meldkamer *Bedragen x € 1 miljoen*	**Besteding t/m 2015**	**Begroting 2016**	**2017**	**Meerjarenraming 2018**	**2019**	**2020**	**2021**
Personeel	4,6	4,0	6,6	4,2	0,8	0,5	
Opleiding en vorming	-	0,5	-	-	-	-	-
Huisvesting	0,2	1,4	1,7	2,2	0,2	-	-
Vervoer	-	-	-	-	-	-	-
Verbindingen en automatisering	0,0	0,4	1,5	2,0	0,2	-	-
Geweldmiddelen en uitrusting	-	-	-	-	-	-	-
Operationeel	-	0,0	0,0	0,0	-	-	-
Beheer	7,4	5,1	4,2	0,9	0,3	0,3	0,1
Totaal transitie- en projectkosten	**12,2**	**11,3**	**14,0**	**9,3**	**1,4**	**0,8**	**0,1**
Rijksbijdragen	11,2	8,2	8,2	4,0	-	-	-
Totaal	**1,1**	**3,1**	**5,8**	**5,3**	**1,4**	**0,8**	**0,1**

De LMO-kosten zijn conform bovenstaand overzicht in de begroting verwerkt. Hierbij is de raming van de personele kosten van de politie buiten beschouwing gelaten. Er is van uitgegaan dat het aanwezige – reeds geraamd - politiepersoneel ter beschikking van de LMO wordt gesteld.

Investeringen Meldkamers

De transformatie van de huidige meldkamers naar maximaal 10 meldkamers gaat gepaard met forse investeringen. De omvang van de benodigde investeringen wordt aan de hand van regionale projectplannen en business cases nader onderzocht. Er zullen – op basis van lokale omstandigheden – verschillen ontstaan tussen de momenten en wijze waarop de nieuwe meldkamers worden gerealiseerd. Uitgangspunt is dat de investeringen passen binnen de besparingsdoelstellingen voor het meldkamerdomein.

Indicatief wordt van de investeringen 50% besteed aan huisvesting en 50% aan ICT. Belangrijke onderwerpen zijn de investeringen in het Nationaal Meldkamersysteem (NMS) en de vervanging van GMS (Gemeenschappelijk Meldkamer Systeem). Het aandeel van de politie in de investeringen bedraagt ca. 55%. Zodra het nog te doorlopen besluitvormingsproces is afgerond, wordt het aandeel van de politie in de LMO-investeringen in de begroting verwerkt.

6 Toelichting op de balans

In onderstaande tabel is de verkorte balans ultimo boekjaar opgenomen. De balansposten worden in de paragrafen 6.2 en 6.3 nader toegelicht. Voor het volledige balansmodel wordt verwezen naar Model A: Balans. De balansen in de kolommen Jaarrekening 2014 en Begroting 2015 zijn conform de respectievelijke documenten overgenomen. De balansposten 2016 en van volgende jaren zijn gebaseerd op de per jaar verwachte balansmutaties. In onderstaande balansen en in alle overige balansmodellen in deze begroting is de resultaatbestemming van de betreffende jaren eveneens verwerkt.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Vaste Activa	3.039	3.125	2.906	2.797	2.671	2.527	2.363
Vlottende Activa	159	143	364	479	613	745	905
Totaal Activa	**3.198**	**3.267**	**3.270**	**3.276**	**3.284**	**3.272**	**3.268**
Eigen Vermogen	486	303	276	231	240	240	289
Voorzieningen	1.163	1.004	1.002	943	884	807	711
Langlopende Schulden	449	865	1.068	1.148	1.217	1.260	1.498
Kortlopende Schulden	1.100	1.095	924	954	944	965	770
Totaal Passiva	**3.198**	**3.267**	**3.270**	**3.276**	**3.284**	**3.272**	**3.268**

6.1 Waarderingsgrondslagen

De balansen zoals opgenomen in deze begroting zijn opgesteld op basis van historische boekwaarde. De uitgangspunten zijn in overeenstemming met de Regeling financieel beheer politie. In deze regeling wordt zoveel als mogelijk aangesloten bij de grondslagen voor de verslaggeving, neergelegd in BW 2 titel 9 en uitgewerkt in de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving.

De belangrijkste gehanteerde uitgangspunten voor deze begroting zijn:

- Onder de materiële vaste activa worden activa opgenomen aangekocht bij derden. Zodoende worden de door eigen personeel bestede uren aan het ontwikkelen van software niet geactiveerd.
- Het eigen vermogen bevat naast de algemene reserve tevens bestemmingsreserves voor de uitvoering van het AVP en tot 2015 het groot onderhoud van gebouwen.

Voor een volledige uiteenzetting van de waarderingsgrondslagen wordt verwezen naar bijlage 3.

6.2 Activa

Vaste activa

De investeringsbegroting ziet er voor de komende jaren als volgt uit:

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Huisvesting	87	74	74	81	78	78	78
Vervoer	68	80	80	96	80	80	80
ICT	74	114	74	63	63	63	63
Overige	11	18	18	18	18	18	18
Totaal Investeringen	**240**	**286**	**246**	**259**	**238**	**238**	**238**
Afschrijvingen / exploitatielasten in %	5,3%	6,0%	6,1%	6,2%	5,9%	6,0%	6,0%

De investeringen op het gebied van huisvesting betreffen in de jaren 2014 tot en met 2018 onder meer investeringen uit hoofde van de business cases. Bij de gepresenteerde investeringsbedragen zijn projecten als het Artilleriegebouw, PDC-locaties en meldkamers evenals reguliere vervangingen inbegrepen.

De geplande reguliere vervangingsinvesteringen in voer- en vaartuigen bedragen jaarlijks € 80 miljoen. Deze zijn in 2017 eenmalig hoger vanwege geplande vervangingen in de luchtvloot.

De mutaties in investeringen ICT worden veroorzaakt door investeringen in het kader van het AVP. Deze investeringsbegroting is vastgesteld door de Programmaraad en de minister van VenJ. Voor verdere detaillering wordt verwezen naar dit programma. Vanaf 2017 betreffen de investeringen ICT de reguliere vervangingsinvesteringen van € 63 miljoen per jaar.

De overige investeringen bestaan meerjarig uit vervangingsinvesteringen in met name operationele en geweldsmiddelen. Deze investeringen laten de komende jaren een gelijkmatig beeld zien.

Vlottende activa

De post vlottende activa bestaat onder meer uit vooruitbetaalde bedragen, vorderingen op derden uit hoofde van dienstverlening en toegezegde bijdragen. Daarnaast zijn het kortlopende deel van de vordering op het Ministerie van VenJ inzake InkoopMax en FLO (tot 2014) en het kassaldo onder de vlottende activa opgenomen. Met uitzondering van de in de jaaraanschrijving voorgeschreven vordering op het Ministerie van VenJ wordt de komende jaren geen rekening gehouden met grote fluctuaties in de vlottende activa.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Voorraden	43	25	43	43	43	43	43
Debiteuren	14	18	14	14	14	14	14
Voorschotten en leningen	5	4	5	5	5	5	5
Vordering VenJ inzake FLO	14	-	-	-	-	-	-
Vordering VenJ inzake InkoopMax	13	13	34	55	77	96	115
Vooruitbetaalde bedragen	40	58	40	40	40	40	40
Overlopende activa	6	11	6	6	6	6	6
Overige vorderingen	9	13	8	8	8	8	8
Rekening courant MinFin	-	-	-	-	-	-	-
Liquide middelen	13	2	214	308	420	533	674
Totaal Vlottende Activa	**159**	**143**	**364**	**479**	**613**	**745**	**905**

De aangehouden liquide middelen per balansdatum zijn met name noodzakelijk om de periode tot de eerst volgende betaling van de eerste bijdrage van dat jaar te overbruggen. Er is een rekening courantfaciliteit voor een bedrag van € 250 miljoen. Deze faciliteit bestaat om eventuele onverwachte grote uitgaven, te kunnen opvangen. Het saldo op de rekening-courantkrediet mag

namelijk niet worden ingezet voor financieringsdoeleinden. De politie stuurt op een minimaal saldo op de rekening-courantfaciliteit.

6.3 Passiva

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves. Conform de Regeling financieel beheer politie is de reserve met betrekking tot het AVP onder de bestemmingsreserve opgenomen. De bestemmingsreserve groot onderhoud gebouwen is, conform regelgeving, in de Jaarrekening 2014 komen te vervallen. De bestedingen met betrekking tot het AVP komen ten laste van de exploitatie en worden via de resultaatbestemming in mindering gebracht op de bestemmingsreserve.

De algemene reserve heeft de financiële bufferfunctie om incidentele tegenvallers op te kunnen vangen. Op basis van het verloop van dit vermogen in de afgelopen jaren is verdere verlaging van de algemene reserve niet opportuun, om zodoende een minimaal noodzakelijk niveau te kunnen handhaven. Dekking van structurele exploitatietekorten uit de algemene reserve is onwenselijk en in strijd met de uitgangspunten van een baten-lastenstelsel. Een gezonde, zelfstandige financiële positie, conform de wettelijke grondslag van de Nationale Politie, wordt anders structureel ondermijnd. Ook de Commissie van Toezicht op het Beheer heeft zijn zorgen over het reeds nu al beperkte financiële weerstandsvermogen van de Nationale Politie kenbaar gemaakt, gezien de absolute daling van de algemene reserve sinds de Openingsbalans.

De bufferfunctie van het eigen vermogen is de verhouding van de algemene reserve ten opzichte van de gemiddelde bijdrage van de afgelopen 3 jaar. Volgens de regelgeving mag de bufferfunctie van de algemene reserve van de politie gedurende de eerste vijf jaar na inwerkingtreding van de Politiewet 2012 minimaal 1,5% en maximaal 7,5% bedragen. Vanaf 2018 zijn de grenswaarden 0% en 5% (waarbij conform de Regeling financieel beheer politie een herstelplan zou moeten worden opgesteld onder de 1,5%). De bufferfunctie van de politie begeeft zich tot en met 2019 binnen de vastgestelde bandbreedte. In 2020 wordt de bovengrens van 5% overschreden wanneer er geen maatregelen worden genomen.

Bij een eventuele vermogensoverschrijding kan de Minister overgaan tot afroming van het surplus op basis van de vastgestelde jaarrekening. Te zijner tijd krijgt de korpschef echter de mogelijkheid om een bestedingsplan op te stellen waarin de vermogensoverschrijding ingezet wordt.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Algemene Reserve	251	182	221	231	240	240	289
Bestemmingsreserve Groot Onderhoud	-	5	-	-	-	-	-
Bestemmingsreserve AVP	235	116	56	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	**486**	**303**	**276**	**231**	**240**	**240**	**289**
Bufferfunctie algemene reserve	5,0%	3,6%	4,4%	4,6%	4,8%	4,8%	5,9%
Solvabiliteit	15,2%	9,3%	8,4%	7,0%	7,3%	7,3%	8,8%

Voorzieningen

Onder de post Voorzieningen zijn onder andere de bestaande voorzieningen opgenomen voor Inkoop Max, FLO, wachtgelden en dienstjubilea. In de komende jaren zijn er geen voornemens nieuwe voorzieningen te vormen.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
FLO	104	122	29	4	-	-	-
Wachtgeld, WW, WAO	25	27	25	25	25	25	25
inkoopMax	957	779	871	837	781	705	609
Jubilea	72	71	72	72	72	72	72
Overige personeelsvoorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
Huisvesting	-	1	1	1	1	1	1
Overige voorzieningen	4	5	4	4	4	4	4
Totaal Voorzieningen	**1.163**	**1.004**	**1.002**	**943**	**884**	**807**	**711**

Langlopende schulden

Voor een verdere toelichting op de langlopende schulden wordt verwezen naar Hoofdstuk 7, Treasury/financiering.

Kortlopende schulden

De post kortlopende schulden bestaat onder meer uit schulden aan het personeel en het kortlopende deel van de langlopende schulden. De mutaties in het kortlopend deel van de leningen worden veroorzaakt door het verloop van de aflossing van reeds bestaande leningen. In de begrotingsperiode worden openstaande Rijksbijdragen zoveel mogelijk ingezet. De post openstaande Rijksbijdragen bestaat dan ook voornamelijk uit de bijdrage ten behoeve van de vorming van de Nationale Politie.

In de Jaarrekening 2014 zijn onder de schulden aan het personeel naast de reguliere verplichtingen als vakantiegeld en loonbelasting ook posten opgenomen voor maatregelen in het kader van vertrekstimulering (€ 35 miljoen) en vergoeding van rechtspositionele aanspraken van (voormalige) politiemensen die door hun werk posttraumatische stressstoornis opliepen (€ 30 miljoen). In de komende jaren worden deze verplichtingen afgelost, waardoor het saldo van de schulden aan het personeel afneemt.

Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Kortlopend deel leningen	56	105	126	178	170	195	-
Openstaande Rijksbijdragen	196	71	80	60	60	60	60
Schulden personeel	546	461	479	477	475	471	471
Crediteuren en overlopende posten	238	209	239	239	239	239	239
Rekening courant MinFin	-	250	-	-	-	-	-
Liquide middelen	65	-	-	-	-	-	-
Totaal Kortlopende Schulden	**1.100**	**1.095**	**924**	**954**	**944**	**965**	**770**

7 Treasury / financiering

7.1 Toelichting kasstroomoverzicht

In onderstaande tabel is de verkorte kasstroom per boekjaar opgenomen. De kasstroom wordt hierna nader toegelicht. Voor het volledige kasstroomoverzicht wordt verwezen naar Model C: Kasstroomoverzicht. De kasstromen in de kolommen Jaarrekening 2014 en Begroting 2015 zijn conform de respectievelijke documenten overgenomen. De kasstromen 2016 en verder zijn gebaseerd op de verwachte kasstromen 2016 en verder.

	Jaarrek.	Begroting	Begroting		Meerjarenraming		
Bedragen x € 1 miljoen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Beginstand liquide middelen	**411**	**119**	**46**	**214**	**308**	**420**	**533**
Kasstroom operationele activiteiten	48	158-	239	164	214	187	221
Kasstroom investeringsactiviteiten	259-	273-	212-	203-	162-	142-	123-
Kasstroom financieringsactiviteiten	251-	314	141	133	60	68	43
Totale kasstroom	**463-**	**117-**	**168**	**94**	**112**	**113**	**141**
Eindstand liquide middelen	**52-**	**2**	**214**	**308**	**420**	**533**	**674**
Liquiditeit	14,4%	13,0%	39,4%	50,2%	64,9%	77,2%	117,6%

Volgens de vigerende regelgeving worden de activiteiten zoveel mogelijk gefinancierd vanuit de verstrekte bijdragen door het Ministerie van VenJ. Voor investeringen in materiële vaste activa kan worden geleend bij het Ministerie van Financiën, waarbij het Ministerie van VenJ een garantie moet verstrekken.

7.2 Financiering

	Jaarrek.	Begroting	Begroting		Meerjarenraming		
Bedragen x € 1 miljoen	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Lening i.v.m. vermogensconversie	240	200	160	120	80	40	-
Lening met Ministerie van Financiën	230	737	1.012	1.187	1.288	1.398	1.481
Lening derden	24	22	10	8	7	6	6
Totaal leningen (incl. aflossing t+1)	**494**	**959**	**1.182**	**1.315**	**1.375**	**1.444**	**1.487**

Lening i.v.m. vermogensconversie

In 2010 is ter financiering van de vermogensconversie een lening aangegaan. Deze lening wordt met € 40 miljoen per jaar terugbetaald. De laatste aflossing vindt plaats in 2020.

Lening bij het Ministerie van Financiën

Het is, conform artikel 29, lid 3 van de Politiewet 2012, de politie niet toegestaan om leningen elders dan bij het Ministerie van Financiën aan te gaan. Ter financiering van geplande investeringen kunnen derhalve middelen bij het Ministerie van Financiën worden betrokken. Voor zover gebruik wordt gemaakt van het rekening courant krediet bij het ministerie is de rente gelijk aan de dagrente Eonia.

Tot en met 2015 is geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid om te lenen bij het Ministerie van Financiën. De liquiditeitspositie van de politie is nu zodanig, dat lenen noodzakelijk is om investeringen te kunnen plegen. Daarom is in 2014 in de begroting van 2015 een leenbehoefte aangegeven van € 500 miljoen. Ten gevolge van het uitstel van investeringen en voortschrijdend inzicht, is in 2015 nu voorzien in een leningenpakket van € 600 miljoen. Dit leningenpakket is

gebaseerd op de daadwerkelijke investeringen volgens de jaarrekeningen 2013 en 2014 van de politie en de verwachte investeringen voor het jaar 2015 volgens de begroting 2015-2019. Voor dit leningenpakket dient nog een garantiestelling te worden verstrekt door het Ministerie van VenJ.

Bij het daadwerkelijk aantrekken van de leningen zullen de rentepercentages bekend zijn. In deze begroting is een rentepercentage van 1% verwerkt over de leningen. Eventueel tijdelijke overschotten worden volgens het stelsel van schatkistbankieren (GMB), uitgezet bij het Ministerie van Financiën. Gezien de huidige rentestand zijn hier geen opbrengsten uit te verwachten.

Voor de jaren 2016 tot en met 2020 worden voor de investeringen in materiële vaste activa leningen aangetrokken. Deze worden afgelost conform de looptijd van de onderliggende activa. Hierdoor ontstaat er een relatief hoge post liquiditeiten, die echter noodzakelijk is om aan te houden om aan toekomstige verplichtingen te kunnen voldoen. Er is een rentepercentage van 2% verondersteld.

Lening derden

Onder Leningen derden zijn onder andere door individuele voormalige korpsen en de VtsPN aangetrokken bijzondere leningen verantwoord. Hierbij valt te denken aan ‘financial lease’-constructies, leningen ontvangen van samenwerkingsverbanden en dergelijke. Deze leningen zullen conform de aflossingstermijnen worden afgelost en daarna vervallen. De regelgeving staat niet toe nieuwe leningen bij derden aan te gaan.

8 Risicoparagraaf

Om de vorming van de Nationale Politie beheersbaar te laten verlopen, is het van belang inzicht te hebben in de aanwezige risico's. De in de begroting 2015 opgenomen risico's zijn voor de begroting 2016 geactualiseerd en aangevuld.

In dit hoofdstuk worden de onderwerpen benoemd, die ten tijde van het opstellen van de begroting, bij de politie bekend zijn. Het zijn onderwerpen die van materiële betekenis kunnen zijn voor de (toekomstige) financiële positie van de politie. In verband met de beperkte zekerheid hierover kunnen daarvoor geen voorzieningen worden getroffen.

8.1 Risico's personele kosten

De personele component in de kosten van de politie is relatief groot. Het is daarom belangrijk om de uitvoering van afspraken, in nauw overleg met het Ministerie van VenJ, goed te monitoren. Dat geldt in elk geval voor de onderwerpen waarover afspraken zijn gemaakt in de CAO van de politie, alsmede voor die onderwerpen die samenhangen met de vorming van de Nationale Politie.

Sterkteontwikkeling

De met de sterkte samenhangende salariskosten betreffen een aanzienlijk deel van de jaarlijkse exploitatie van de politie. De verwachte ontwikkeling van de personeelssterkte kent een groot aantal variabelen en de onzekerheid over deze variabelen is relatief groot. De huidige economische omstandigheden en de daarmee samenhangende werkgelegenheidsproblematiek hebben mogelijk invloed op de voorzienbare en onvoorzienbare uitstroom. De ontwikkelingen rond de pensioenleeftijd spelen ook een rol bij de verwachte uiteindelijke feitelijke uitstroom van medewerkers. De medewerkers kunnen steeds flexibeler omgaan met het moment van leeftijdsuitstroom.

In het realisatieplan Nationale Politie en in de begroting 2016-2020 is een geprognosticeerd verloop opgenomen van het operationele en niet-operationele personeel, waarbij de operationele sterkte ten opzichte van de begroting 2015 extra instroom kent. Dit om meerjarig de bezetting in met name de GGP-reeks op peil te houden en de instroom (meerjarig) te stabiliseren. De gerealiseerde sterkteontwikkeling kan op onderdelen afwijken van de eerder opgestelde prognoses. De feitelijke ontwikkeling wordt gevolgd via maandelijkse rapportages.

De salariskosten van zowel de operationele als de niet-operationele medewerkers zijn opgenomen in de begroting. De komende jaren zal nadrukkelijk worden gestuurd op de omvang van de bezetting van zowel het operationele als het niet-operationele personeel in relatie tot de formatie. Dit om het risico te minimaliseren dat de gewenste formatie niet tijdig wordt gerealiseerd, met meerjarig negatieve financiële effecten. Voorwaarde hierbij is dat de personele reorganisatie spoedig wordt afgerond, zodat middels gericht personele stromenbeleid formatie en bezetting in balans komen.

Pensioenen

Vanaf 2015 wordt in de begroting geen rekening gehouden met de herstelpremie ABP. Afhankelijk van haar dekkingsgraad kan het ABP besluiten de herstelpremie weer te gaan heffen.

CAO 2015

In 2015 vinden onderhandelingen over de CAO 2015 en volgende jaren plaats. De voorliggende begroting is nog gebaseerd op de CAO 2012-2014.

Inkoopmax

De uittreedleeftijd waarmee de voorziening Inkoop Max wordt berekend, is in 2014 verhoogd naar 65 jaar. Als gevolg van een verdere verschuiving naar een hogere uittreedleeftijd, evenals mogelijke tariefaanpassingen door grondslagverzwaringen, is het mogelijk dat de vordering op het Ministerie van VenJ en de voorziening kunnen toenemen. Het risico voor deze eventuele meerkosten ligt, conform expliciete afspraken, bij het Ministerie van VenJ.

8.2 Risico's overige onderwerpen

Naast de risico's die gesignaleerd worden ten aanzien van de personele kosten zijn de volgende risico's bekend.

Inverdieneffecten Nationale Politie

Bij het inboeken van de inverdieneffecten nationale politie in het regeerakkoord 2010 en bij het opstellen van de business cases in 2009-2011 is er niet van uitgegaan dat ook het operationele deel van de organisatie ingrijpend zou wijzigen. Die wijzigingen hebben een forse impact op de bedrijfsvoering, die in die periode zelf ook moet reorganiseren, concentreren en efficiënter moet gaan werken. Het risico bestaat dat de inverdieneffecten in tempo en fasering een andere opbrengst kennen. De totale omvang van de te realiseren inverdieneffecten blijft gelijk. Dit kan ook effecten hebben op het tempo en de fasering van de reorganisatiekosten. Het budget is taakstellend opgenomen in de begroting. Op de besteding van de beschikbare middelen zal nadrukkelijk worden gestuurd.

Intensiveringsmiddelen Rutte II

De intensiveringsmiddelen vanuit het regeerakkoord Rutte II zijn nog niet volledig overgeboekt naar de begroting van de politie. In deze begroting zijn de middelen wel structureel verwerkt, onder voorbehoud van volledige overboeking. Gezien de huidige besparingen op de materiele component van de begroting zal het niet volledig ter beschikking komen van de middelen onvermijdelijk gevolgen hebben voor de operationele sterkte. Welke maatregelen dan genomen moeten worden, wordt bezien wanneer deze situatie zich voordoet. Het equivalent van de tweede tranche van de intensiveringsmiddelen Rutte II bedraagt circa 1.150 fte.

Boekwaarden huisvesting

Een risico houdt verband met onzekerheden over realisatiewaarden bij toekomstige afstoting van panden in eigendom van politie ten opzichte van de geadministreerde boekwaarden van die panden. Mutaties in de huisvestingsportefeuille zullen nodig zijn om de huisvesting van de politie aan te laten sluiten op de doelstellingen van de Nationale Politie. Op gefaseerde wijze zal uitwerking worden gegeven aan de huisvestingsplannen nationale politie. Het is niet aannemelijk dat het risico van boekwaardeverliezen zich acuut en omvangrijk gaat voordoen. Immers, de huisvestingsplannen van de politie kennen een doorloop tot 2025 en in deze periode worden wijzigingen in de huisvestingsportefeuille heel geleidelijk en weloverwogen doorgevoerd. De keuzes zullen er op gericht zijn om boekwaardeverliezen te voorkomen of te beperken.

Een ander risico betreft onzekerheid over de huisvestingskosten op (middel) lange termijn vanwege groot onderhoud. In 2015 wordt een meerjarenonderhoudsplan opgesteld. Dit plan zal als onderbouwing dienen voor een mogelijke voorziening groot onderhoud om toekomstige fluctuaties in de exploitatielasten op te vangen.

Meldkamers

Het transitieakkoord meldkamer van de toekomst is in oktober 2013 gesloten. De transformatie van de huidige meldkamers naar maximaal tien meldkamers gaat gepaard met investeringen. De omvang van de benodigde investering wordt met behulp van regionale projectplannen en business cases nader onderzocht. In afwachting van de uitkomsten hiervan en de besluitvorming, zijn in de

begroting de afschrijvingskosten van de bestaande meldkamers opgenomen. Ook de besluitvorming over de aanbesteding van een Nationaal Meldkamersysteem is nog niet afgerond. In de begroting worden daarvoor dan ook geen baten en lasten opgenomen. De uiteindelijke beslissing kan effect hebben op de exploitatie.

Fiscale risico's

Om de fiscale risico's voortkomende uit het verleden te beheersen en zo veel mogelijk te voorkomen, wordt in 2015 een Horizontaal Toezichtconvenant afgesloten met de Belastingdienst. Belangrijk onderdeel daarvan is de afspraak om 'zorg te dragen voor een systeem van interne beheersing, interne controle en externe controle met als doel het opstellen en indienen van aanvaardbare belastingaangiften'. Dit systeem van interne beheersing en controle is het Tax Control Framework van de Nationale Politie. Het streven is om in 2015 de opzet van het framework uit te werken. Implementatie van fiscale processen en fiscale beheersmaatregelen en de borging daarvan in de organisatie zal moeten plaatsvinden in de periode vanaf 2016. Het framework heeft als doel de fiscale risico's te identificeren en adequate maatregelen te treffen. Daartoe wordt ook geïnvesteerd in voldoende fiscale kennis en fiscaal bewustzijn binnen de organisatie.

Fiscale gevolgen van in te nemen (of ingenomen) materiële standpunten worden steeds afgestemd met de Belastingdienst. Met betrekking tot de toepassing van de vergoedingen voor de PTSS-coulanceregeling is er een fiscaal risico ontstaan. Dit risico is niet in deze begroting is opgenomen.

Financiële rechtmatigheid

In de transitie naar één nationale politie is financiële rechtmatigheid, waar onder EU-aanbestedingen, een aandachtspunt. Mede vanwege de schaalvergroting en een gewijzigd topmandaat, bestaat er een verhoogd risico op onrechtmatigheid. Het binnen het korps voeren van een landelijke aanbestedingskalender, alsook centralisering en verbetering van de inkoopfunctie beperken dit risico. Inmiddels is er een uitvoeringsprogramma in werking dat zich richt op het versneld terugbrengen van onrechtmatigheid door verruiming van capaciteit, verkorten van de doorlooptijd van inkoopprocedures en het aanjagen en ondersteunen van rechtmatig bestellen.

Incompliancy softwarelicenties

Voor een aantal softwarelicenties speelt het risico dat niet wordt voldaan aan de contractvoorwaarden. De politie is met de verschillende partijen in onderhandeling over de gerelateerde producten. Het team leveranciersmanagement dat hiermee belast is, verzorgt ook het licentiebeheer en adequate monitoring van in gebruik zijnde licenties. Doel is van het beheer is onder meer zicht op en beperking van risico's van de juridische en financiële aspecten van licenties.

Model A: Balans

Balans Nationale Politie							
Activa *Bedragen x € 1 miljoen*	**Jaarrek. 2014**	**Begroting 2015**	**Begroting 2016**	**2017**	**Meerjarenraming 2018**	**2019**	**2020**
Vaste Activa							
Materiële vaste activa	2.077	2.231	1.990	1.937	1.888	1.839	1.791
Financiële vaste activa	962	894	915	860	783	687	572
Totaal vaste activa	**3.039**	**3.125**	**2.906**	**2.797**	**2.671**	**2.527**	**2.363**
Vlottende Activa							
Vorderingen en overlopende activa	145	141	150	171	193	212	231
Liquide middelen	13	2	214	308	420	533	674
Totaal vlottende activa	**159**	**143**	**364**	**479**	**613**	**745**	**905**
Totaal Activa	**3.198**	**3.267**	**3.270**	**3.276**	**3.284**	**3.272**	**3.268**

Passiva *Bedragen x € 1 miljoen*	**Jaarrek. 2014**	**Begroting 2015**	**Begroting 2016**	**2017**	**Meerjarenraming 2018**	**2019**	**2020**
Eigen vermogen							
Algemene reserve	251	182	221	231	240	240	289
Bestemmingsreserves	235	121	56	-	-	-	-
Totaal eigen vermogen	**486**	**303**	**276**	**231**	**240**	**240**	**289**
Voorzieningen	**1.163**	**1.004**	**1.002**	**943**	**884**	**807**	**711**
Langlopende schulden	**449**	**865**	**1.068**	**1.148**	**1.217**	**1.260**	**1.498**
Kortlopende schulden							
Schulden en overlopende passiva	1.035	1.095	924	954	944	965	770
Liquide middelen	65	-	-	-	-	-	-
Totaal kortlopende schulden	**1.100**	**1.095**	**924**	**954**	**944**	**965**	**770**
Totaal passiva	**3.198**	**3.267**	**3.270**	**3.276**	**3.284**	**3.272**	**3.268**

Model B: Exploitatierekening

Exploitatierekening							
Bedragen x € 1 miljoen	**Jaarrek. 2014**	**Begroting 2015**	**Begroting 2016**	**2017**	**Meerjarenraming 2018**	**2019**	**2020**
Totaal bijdragen	**5.028**	**4.967**	**5.043**	**4.963**	**4.887**	**4.822**	**4.820**
Exploitatiekosten							
Personeel	3.893	3.870	3.889	3.823	3.754	3.704	3.649
Rente	19	18	20	23	24	24	25
Opleiding en vorming	74	67	75	72	73	74	73
Huisvesting	327	347	346	322	315	310	302
Vervoer	189	181	177	177	170	170	170
Verbindingen en automatisering	336	351	336	319	278	278	291
Geweldmiddelen en uitrusting	72	51	40	39	36	36	36
Operationeel	130	93	118	115	116	114	114
Beheer	121	114	127	120	112	111	111
Totaal exploitatiekosten	**5.160**	**5.092**	**5.129**	**5.009**	**4.878**	**4.822**	**4.771**
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	**132-**	**125-**	**85-**	**45-**	**9**	**-**	**49**
Buitengewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone baten	162	125	89	56	-	-	-
Exploitatieresultaat	**30**	**-**	**4**	**10**	**9**	**-**	**49**

Resultaatbestemming *Bedragen x € 1 miljoen*	**Jaarrek. 2014**	**Begroting 2015**	**Begroting 2016**	**2017**	**Meerjarenraming 2018**	**2019**	**2020**
Toevoeging bestemmingsreserves	-	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen bestemmingsreserves	122	102	89	56	-	-	-
Saldo mutaties bestemmingsreserves	**122-**	**102-**	**89-**	**56-**	**-**	**-**	**-**
Toevoeging algemene reserve	-	-	4	10	9	-	49
Onttrekkingen algemene reserve	10	23	-	-	-	-	-
Vermogensconversie	-	-	-	-	-	-	-
Saldo mutaties algemene reserve	**10-**	**23-**	**4**	**10**	**9**	**-**	**49**
Bestemming exploitatieresultaat	**132-**	**125-**	**85-**	**45-**	**9**	**-**	**49**

Model C: Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht							
Bedragen x € 1 miljoen	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Beginstand liquide middelen	**411**	**119**	**46**	**214**	**308**	**420**	**533**
Operationele activiteiten							
Exploitatieresultaat boekjaar	30	-	4	10	9	-	49
Afschrijvingen vaste activa	275	304	314	312	287	287	287
Mutatie voorzieningen	87-	123-	38-	59-	60-	77-	96-
Overige mutaties eigen vermogen	162-	125-	89-	56-	-	-	-
Mutatie werkkapitaal (excl. liquide middelen)	8-	215-	48	43-	23-	23-	19-
Kasstroom operationele activiteiten	**48**	**158-**	**239**	**164**	**214**	**187**	**221**
Investeringsactiviteiten							
Investeringen materiele vaste activa	240	286	246	259	238	238	238
Desinvesteringen materiele vaste activa	9	-	-	-	-	-	-
Investeringen financiele vaste activa	59	-	-	-	-	-	-
Desinvesteringen financiele vaste activa	32	13	34	55	77	96	115
Kasstroom investeringsactiviteiten	**259-**	**273-**	**212-**	**203-**	**162-**	**142-**	**123-**
Financieringsactiviteiten							
Ontvangsten langlopende schulden	-	382	246	259	238	238	238
Aflossingen langlopende schulden	251	68	105	126	178	170	195
Vermogensconversie	-	-	-	-	-	-	-
Kasstroom financieringsactiviteiten	**251-**	**314**	**141**	**133**	**60**	**68**	**43**
Totale kasstroom	**463-**	**117-**	**168**	**94**	**112**	**113**	**141**
Eindstand liquide middelen	**52-**	**2**	**214**	**308**	**420**	**533**	**674**

Liquiditeit							
Vlottende activa / kort vreemd vermogen in %	**14,4%**	**13,0%**	**39,4%**	**50,2%**	**64,9%**	**77,2%**	**117,6%**

Model D: Personeelsinformatie

Personeelsinformatie	Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
Operationele sterkte [exclusief aspiranten]							
Noot: De uitstroom op **31 december** van enig jaar wordt in het jaar erop pas in de uitstroom opgenomen.							
Sterkte aanvang boekjaar in FTE		*48.477*	*48.454*	*48.026*	*47.064*	*46.263*	*45.501*
Instroom uit opleiding		1.376	801	434	560	823	910
Instroom		201	301	301	301	301	339
Werktijdwijziging		38	23	13	16	24	27
Doorstroom NOS > OS		-	1	-	-	-	2
Doorstroom OS > NOS		140	50	23	16	17	20
Uitstroom [voorzienbaar]		502	761	818	829	1.087	1.236
Uitstroom [onvoorzien]		586	743	869	833	806	776
Sterkte einde boekjaar in *FTE*	**48.257**	**48.864**	**48.026**	**47.064**	**46.263**	**45.501**	**44.747**
Aspiranten in fte							
Aantal aspiranten aanvang boekjaar		*3.249*	*2.185*	*2.569*	*3.284*	*3.849*	*4.175*
Instroom in opleiding	-	412	1.300	1.300	1.301	1.350	1.850
Uitval	-	194	115	151	176	201	209
Uitstroom uit opleiding	-	1.376	801	434	560	823	910
Aantal aspiranten einde boekjaar	**3.185**	**2.091**	**2.569**	**3.284**	**3.849**	**4.175**	**4.906**
Berekening gemiddelde operationele sterkte							
Beginstand	-	51.726	50.639	50.595	50.348	50.112	49.676
Eindstand	-	50.955	50.595	50.348	50.112	49.676	49.653
Gemiddelde OS	**51.730**	**51.341**	**50.617**	**50.472**	**50.230**	**49.894**	**49.665**
Niet-operationele sterkte							
Beginstand		9.508	8.836	8.513	8.515	8.513	8.515
Instroom		100	278	288	320	401	491
Doorstroom NOS > OS		-	1	-	-	-	2
Doorstroom OS > NOS		140	50	23	16	17	20
Uitstroom [voorzienbaar]		196	407	73	112	196	287
Uitstroom [onvoorzien]		263	243	236	226	220	220
Eindstand	**9.446**	**9.289**	**8.513**	**8.515**	**8.513**	**8.515**	**8.517**
Gemiddelde sterktes:							
Operationele sterkte excl.	47.907	48.671	48.240	47.545	46.664	45.882	45.124
Aspiranten	3.823	2.670	2.377	2.927	3.567	4.012	4.541
Niet-operationele sterkte	9.541	9.399	8.628	8.466	8.461	8.447	8.434
Overall sterkte	**61.271**	**60.739**	**59.245**	**58.938**	**58.691**	**58.341**	**58.099**
Financiële gegevens							
Gemiddelde loonsom OS			60.624	61.308	61.695	61.889	61.946
Gemiddelde loonsom aspiranten			27.144	24.909	24.972	25.328	25.385
Gemiddelde loonsom NOS			62.695	62.679	62.414	62.063	61.571

Model E: Kapstokmodel

Baten- en lastencategorieën Nationale Politie								
Bedragen x € 1 miljoen								
Lasten		**Jaarrek. 2014**	**Begroting 2015**	**Begroting 2016**	**2017**	**Meerjarenraming 2018**	**2019**	**2020**
1	**PERSONEELSLASTEN**	**4.040**	**3.920**	**3.929**	**3.862**	**3.793**	**3.743**	**3.688**
1.1	**Salarissen huidig personeel**	**2.629**	**2.638**	**2.594**	**2.579**	**2.567**	**2.548**	**2.525**
1.11	Schaalsalaris	2.316	2.305	2.268	2.256	2.245	2.229	2.208
1.12	Vakantie-uitkering	193	193	190	189	188	187	185
1.18	Eindejaarsuitkering	180	181	178	177	176	175	173
1.19	Functiehuis	0-	-	-	-	-	-	-
1.191	Overige	61-	41-	42-	43-	43-	42-	42-
1.2	**Toelagen huidig personeel**	**226**	**224**	**218**	**211**	**205**	**200**	**196**
1.20	Overwerkvergoeding	31	18	16	15	15	14	14
1.21	Operationele toelagen	100	103	102	101	99	98	97
1.25	Levenslooptoelagen	67	69	67	63	59	56	53
1.29	Overige	26	34	33	33	32	32	32
1.3	**Sociale lasten huidig personeel**	**775**	**769**	**718**	**728**	**723**	**717**	**709**
1.311	Premie OP/NP/ANW	307	275	284	282	280	277	274
1.32	Premie Arbeidsongeschiktheidpens.	5	5	6	6	6	6	6
1.33	Overgangspremie VPL	112	112	69	84	83	83	82
1.331	Pseudo premie AFUP [afwikkeling]	2	-	-	-	-	-	-
1.35	Bijdrage Zorgverzekeringswet	194	194	177	176	175	173	172
1.37	Premie WAO/WIA	144	163	161	160	159	158	157
1.39	Overige	12	20	20	20	20	19	19
1.4	**Bijkomende personeelslasten**	**204**	**168**	**291**	**253**	**223**	**215**	**195**
1.41	Reiskosten woon- werkverkeer	86	105	151	148	133	122	101
1.42	Kosten bedrijfsgeneeskunde	15	14	14	14	14	14	14
1.44	Kosten dienstongevallen	36	11	11	11	11	11	11
1.45	Algemene kostenvergoeding	4	3	3	3	3	3	3
1.49	Overige	63	35	111	78	62	65	66
1.5	**Vrijwillige politie**	**4**	**6**	**7**	**7**	**7**	**7**	**7**
3.0	**Personeel van derden**	**186**	**108**	**93**	**75**	**60**	**48**	**48**
3.02	Uitzendkrachten	40	13	34	28	22	22	22
3.03	WSW 'ers	3	3	3	3	3	3	3
3.04	Beveiligingsbedrijven	13	12	-	-	-	-	-
3.05	ICT-personeel	70	27	25	24	24	24	24
3.09	Overige inhuur personeel derden	59	53	31	21	11	0	0
6.0	**Toevoeging aan voorzieningen**	**17**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**	**8**
6.01	Toevoeging TOR	-	-	-	-	-	-	-
6.02	Toevoeging Wachtgeld, WW, WAO	6	3	3	3	3	3	3
6.03	Toevoeging voorz. dienstjubilea	10	5	5	5	5	5	5
6.04	Toevoeging overige personeelsvoorz.	1	-	-	-	-	-	-
2	**RENTE en SOORTGELIJKE KOSTEN**	**21**	**20**	**21**	**23**	**24**	**25**	**26**
2.1	Rente rekening courant MinFin	0-	1-	-	-	-	-	-
2.2	Rente leningen derden	1	1	1	1	1	1	1
2.3	Rente lening MinFin	10	12	14	17	20	22	24
2.4	Rente lening vermogensconversie	9	8	6	5	4	3	1
3	**OPLEIDING EN VORMING**	**74**	**67**	**75**	**72**	**73**	**74**	**73**
2.2.1	Afschrijvingen	0	0	0	0	0	0	0
2.2.2	Boekverlies activa	0	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Duurzame goederen	0	0	0	0	0	0	0
3.4	Overige zaken en diensten	65	62	71	68	68	69	68
3.4.1	Munitie / pepperspray	8	4	4	4	4	4	4
6.0	Toevoeging aan voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
4	**HUISVESTING**	**337**	**355**	**354**	**331**	**324**	**319**	**311**
2.2.1	Afschrijvingen	112	125	124	125	124	124	124
2.2.2	Boekverlies activa	2	-	-	-	-	-	-
3.1	Gas, licht en water	39	39	37	36	35	35	35
3.2	Huren, pachten en lease	67	61	52	47	44	43	43
3.3	Duurzame goederen	6	19	10	5	5	5	5
3.4	Overige zaken en diensten	23	64	84	71	71	66	58
3.4.1	Onderhoud	56	29	26	25	24	24	24
3.4.2	Schoonmaak	32	19	22	22	21	21	21
6.0	Toevoeging aan voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-

5	**VERVOER**	**195**	**187**	**183**	**182**	**176**	**176**	**176**
2.2.1	Afschrijvingen	84	75	81	81	81	81	81
2.2.2	Boekverlies activa	2	-	-	-	-	-	-
3.1	Brandstof	37	37	35	34	34	34	34
3.2	Huren en lease	16	20	18	17	17	17	17
3.3	Duurzame goederen	2	1	2	1	1	1	1
3.4	Overige zaken en diensten	10	14	12	16	10	10	10
3.4.1	Onderhoud	38	34	31	30	30	30	30
3.4.2	Schade	6	5	5	3	3	3	3
6.0	Toevoeging aan voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
6	**VERB. EN AUTOMATISERING**	**360**	**357**	**354**	**337**	**296**	**296**	**309**
2.2.1	Afschrijvingen	60	81	86	82	58	58	58
2.2.2	Boekverlies activa	0-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	4	2	2	2	2	2	2
3.3	Duurzame goederen	43	30	31	32	32	32	32
3.4	Overige zaken en diensten	253	245	235	221	204	204	217
4.2.5	Inhouding C2000	-	-	-	-	-	-	-
6.0	Toevoeging aan voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7	**GEWELDMIDDELEN EN UITRUSTING**	**75**	**54**	**43**	**42**	**39**	**39**	**39**
2.2.1	Afschrijvingen	1	7	7	7	7	7	7
2.2.2	Boekverlies activa	0	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	0	-	-	-	-	-	-
3.3	Duurzame goederen	2	1	1	1	1	1	1
3.4	Overige zaken en diensten	72	46	36	34	32	32	31
6.0	Toevoeging aan voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
8	**OPERATIONEEL**	**157**	**114**	**138**	**136**	**137**	**134**	**134**
2.2.1	Afschrijvingen	14	15	16	16	16	16	16
2.2.2	Boekverlies activa	0	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	1	1	1	1	1	1	1
3.3	Duurzame goederen	5	3	5	5	5	5	5
3.4	Overige zaken en diensten	60	46	54	55	57	57	57
3.4.1	Reis- en verblijfkosten binnen- & buitenla	43	22	24	22	24	24	24
3.4.2	Arrestantenzorg	15	11	23	21	19	17	17
3.4.3	Meldkamerkosten samenw. derden	19	16	16	16	16	16	16
6.0	Toevoeging aan voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
9	**BEHEER**	**128**	**120**	**132**	**125**	**117**	**116**	**116**
2.2.1	Afschrijvingen	0	1	1	1	1	1	1
2.2.2	Boekverlies activa	-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	9	6	6	6	6	6	6
3.3	Duurzame goederen	1	0	0	0	0	0	0
3.4	Overige zaken en diensten	45	65	54	56	51	51	51
3.4.1	Catering	25	21	23	22	22	22	22
3.4.2	Externe deskundigheid	38	21	44	35	31	31	31
3.4.3	Vergaderkosten	10	6	6	6	6	6	6
6.0	Toevoeging aan voorzieningen	0-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL LASTEN NORMALE BEDRIJFSV.		**5.387**	**5.192**	**5.230**	**5.109**	**4.979**	**4.923**	**4.871**

Baten		Jaarrek. 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	2017	Meerjarenraming 2018	2019	2020
1	**PERSONEEL**	**147**	**50**	**40**	**39**	**39**	**39**	**39**
1.1	**Salarissen huidig personeel**	**97**	**26**	**16**	**16**	**16**	**16**	**16**
1.19	Overige	97	26	16	16	16	16	16
1.3	**Sociale lasten huidig personeel**	**15**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
1.39	Overige	15	-	-	-	-	-	-
1.4	**Bijkomende personeelslasten**	**1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
1.49	Overige	1	-	-	-	-	-	-
3.0	**Uitbesteed personeel**	**20**	**24**	**24**	**23**	**23**	**23**	**23**
3.05	Exogeen gefinancierden	9	19	18	18	18	18	18
3.09	Overige pers. aan derden uitgeleend	11	5	5	5	5	5	5
6.0	**Vrijval voorzieningen**	**13**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
6.01	Vrijval TOR	13	-	-	-	-	-	-
6.02	Vrijval Wachtgeld, WW, WAO	0	-	-	-	-	-	-
6.03	Vrijval voorziening dienstjubilea	-	-	-	-	-	-	-
6.04	Vrijval overige personeelsvoorz.	-	-	-	-	-	-	-
2	**RENTE**	**2**	**2**	**1**	**1**	**1**	**1**	**1**
2.11	Rente ontvangen van MinFin	1	2	1	1	1	1	1
2.12	Rente ontvangen van derden	1	-	-	-	-	-	-
3	**OPLEIDING EN VORMING**	**1**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
2.2.1	Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2	Boekwinst activa	0-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	-	-	-	-	-	-	-
3.3	Duurzame goederen	-	-	-	-	-	-	-
3.4	Overige zaken en diensten	1	-	-	-	-	-	-
6.0	Vrijval voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-

4	**HUISVESTING**	**10**	**8**	**9**	**9**	**9**	**9**	**9**
2.2.1	Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2	Boekwinst activa	2	-	-	-	-	-	-
3.1	Gas, licht en water	-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren, pachten en lease	5	8	8	8	8	8	8
3.3	Duurzame goederen	0	-	-	-	-	-	-
3.4	Overige zaken en diensten	3	-	1	1	1	1	1
3.4.1	Onderhoud	-	-	-	-	-	-	-
3.4.2	Schoonmaak	-	-	-	-	-	-	-
6.0	Vrijval voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
5	**VERVOER**	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**	**6**
2.2.1	Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2	Boekwinst activa	4	-	-	-	-	-	-
3.1	Brandstof	-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Duurzame goederen	1	0	0	0	0	0	0
3.4	Overige zaken en diensten	1	5	5	5	5	5	5
3.4.1	Onderhoud	-	-	-	-	-	-	-
3.4.2	Schade	0	0	0	0	0	0	0
6.0	Vrijval voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
6	**VERBIND. EN AUTOMATISERING**	**24**	**6**	**18**	**18**	**18**	**18**	**18**
2.2.1	Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2	Boekwinst activa	-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Duurzame goederen	0	0	0	0	0	0	0
3.4	Overige zaken en diensten	24	6	18	18	18	18	18
4.2.5	Doorbelasting C2000	-	-	-	-	-	-	-
6.0	Vrijval voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
7	**GEWELDMIDDELEN EN UITRUSTING**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**	**3**
2.2.1	Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2	Boekwinst activa	0-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	-	-	-	-	-	-	-
3.3	Duurzame goederen	-	3	3	3	3	3	3
3.4	Overige zaken en diensten	3	-	-	-	-	-	-
6.0	Vrijval voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
8	**OPERATIONEEL**	**27**	**21**	**21**	**21**	**21**	**21**	**21**
2.2.1	Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2	Boekwinst activa	0-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	0	0	0	0	0	0	0
3.3	Duurzame goederen	0	0	0	0	0	0	0
3.4	Overige zaken en diensten	12	9	9	9	9	9	9
3.4.1	Reis- en verblijfkn binnen- & buitenland	0-	-	-	-	-	-	-
3.4.2	Arrestantenzorg	4	3	3	3	3	3	3
3.4.3	Meldkamerbaten samenw. derden	11	8	8	8	8	8	8
6.0	Vrijval voorzieningen	-	-	-	-	-	-	-
9	**BEHEER**	**7**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**	**5**
2.2.1	Afschrijvingen	-	-	-	-	-	-	-
2.2.2	Boekwinst activa	0-	-	-	-	-	-	-
3.2	Huren en lease	0	-	-	-	-	-	-
3.3	Duurzame goederen	0	-	-	-	-	-	-
3.4	Overige zaken en diensten	5	3	3	3	3	3	3
3.4.1	Catering	2	2	2	2	2	2	2
3.4.2	Externe deskundigheid	-	-	-	-	-	-	-
3.4.3	Vergaderkosten	-	-	-	-	-	-	-
6.0	Vrijval voorzieningen	0	-	-	-	-	-	-
11	**BIJDRAGEN**	**5.028**	**4.967**	**5.043**	**4.963**	**4.887**	**4.822**	**4.820**
4.1	***Rijksbijdragen***	**5.020**	***4.951***	***5.043***	***4.962***	***4.887***	***4.822***	***4.820***
4.11	Rijksbijdragen VenJ	5.006	4.944	5.035	4.957	4.885	4.820	4.820
4.13	Bijdragen overige departementen	14	7	8	5	2	2	-
4.19	Overige bijdragen [o.a. gemeenten]	8	16	1	1	1	1	-
TOTAAL BATEN NORMALE BEDRIJFSV.		**5.254**	**5.068**	**5.144**	**5.064**	**4.988**	**4.923**	**4.920**
RESULTAAT NORMALE BEDRIJFSVOERING		**132-**	**125-**	**85-**	**45-**	**9**	**-**	**49**
12	**BUITENGEWONE LASTEN**	-	-	-	-	-	-	-
12	**BUITENGEWONE BATEN**	162	125	89	56	-	-	-
EXPLOITATIERESULTAAT		**30**	**-**	**4**	**10**	**9**	**-**	**49**

Bijlage 1: Specificaties bijdragen

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
A. Algemene Bijdrage VenJ	4.694,5	4.695,9	4.652,4	4.591,3	4.601,7
B. Bijzondere bijdragen VenJ	102,1	102,1	102,1	98,1	98,1
C. Bijdrage VenJ vorming NP	106,0	35,0	10,0	10,0	-
D. Opbrengsten VenJ	130,7	120,1	120,1	120,1	120,1
E. Opbrengsten andere partijen	8,8	5,8	2,8	2,8	-
F. Vrijval openstaande bijdragen					
- Vorming NP	22,9-	-	-	-	-
- LMO	4,2	4,2	-	-	-
- Overige bijdragen	20,0	-	-	-	-
Totaal bijdragen	**5.043,4**	**4.963,1**	**4.887,4**	**4.822,3**	**4.819,9**
G. Buitengewone baten	89,5	55,6	-	-	-
Totaal bijdragen en buitengew. baten	**5.132,9**	**5.018,7**	**4.887,4**	**4.822,3**	**4.819,9**

Bedragen x € 1 miljoen	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
DSI (incl. BBE en versterk. veiligheidsketen)	24,7	24,7	24,7	24,7	24,7
Cybercrime	13,8	13,8	13,8	13,8	13,8
BVID/beheer ID module	1,4	1,4	1,4	1,4	1,4
Financial Intelligence Unit Nederland	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2
FEC	1,1	1,1	1,1	1,1	1,1
Team verkeershandhaving	48,2	48,2	48,2	48,2	48,2
LMO	8,2	8,2	4,0	-	-
Programma afpakken	7,8	7,8	7,8	7,8	7,8
Totaal bijzondere bijdragen going concern	**106,3**	**106,3**	**102,1**	**98,1**	**98,1**
Bijzondere bijdragen reorganisatie NP	83,1	35,0	10,0	10,0	-
Totaal bijzondere bijdragen (incl. vrijval)	**189,4**	**141,3**	**112,1**	**108,1**	**98,1**

Toelichting bij A. Algemene Bijdrage VenJ: de intensiveringsmiddelen vanuit het regeerakkoord Rutte II zijn nog niet volledig overgeboekt naar de begroting van de politie. In deze begroting zijn de middelen wel structureel verwerkt, onder voorbehoud van formele vrijgave vanaf 2018.

Bijlage 2: Reorganisatiekosten

Exploitatierekening Reorganisatiekosten							
Bedragen x € 1 miljoen	Besteding t/m 2014	Prognose 2015	Begroting 2016	Meerjarenraming 2017	2018	2019	2020
Totaal bijdragen	**103**	**79**	**83**	**35**	**10**	**10**	**-**
Exploitatiekosten							
Personeel	76	67	114	57	46	29	-
Rente	-	-	-	-	-	-	-
Opleiding en vorming	1	-	4	3	2	1	-
Huisvesting	7	4	4	4	4	4	-
Vervoer	-	-	-	-	-	-	-
Verbindingen en automatisering	6	-	-	-	-	-	-
Geweldmiddelen en uitrusting	-	-	-	-	-	-	-
Operationeel	-	-	-	-	-	-	-
Beheer	13	8	9	1	-	-	-
Totaal exploitatiekosten	**103**	**79**	**130**	**64**	**51**	**34**	**-**
Resultaat uit normale bedrijfsvoering	**-**	**-**	**46-**	**29-**	**41-**	**24-**	**-**
Buitengewone lasten	-	-	-	-	-	-	-
Buitengewone baten	-	-	-	-	-	-	-
Exploitatieresultaat	**-**	**-**	**46-**	**29-**	**41-**	**24-**	**-**

Toelichting: In de begroting is incidentele ruimte gevonden om de hogere reorganisatiekosten ten opzichte van de daarvoor bestemde bijdragen, op te vangen. Daarmee wordt het hier gepresenteerde nadelig exploitatieresultaat afgedekt

Bijlage 3: Waarderingsgrondslagen

Algemene grondslagen

Algemeen
De begroting is opgesteld in overeenstemming met de Ministeriële Regeling Financieel Beheer (MRFB). In deze regeling wordt zo veel mogelijk aangesloten bij de grondslagen voor de verslaggeving, neergelegd in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De gehanteerde modellen zijn conform de MRFB voorgeschreven vanuit het Ministerie van VenJ.

Gemiddeld aantal werknemers
Het gemiddelde aantal gedurende het boekjaar werkzame werknemers wordt vermeld in afstemming op de inrichting van de organisatie. Daarbij wordt aangesloten op de salariskosten, zoals opgenomen in de exploitatierekening. Werknemers die geen arbeidsprestatie leveren worden niet vermeld.

Grondslagen voor de waardering van het resultaat

Algemeen
Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de toegerekende bijdragen en de kosten en andere lasten over het jaar. Baten en lasten worden in de exploitatierekening toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben, ongeacht of zij tot ontvangsten of uitgaven hebben geleid.

Bijzondere bijdragen VenJ en overige instanties
Voor specifieke taken en activiteiten worden zowel door het Ministerie van VenJ als andere departementen of overheidsinstanties bijzondere bijdragen verstrekt. Voor deze bijdragen dient in het algemeen een operationele en financiële verantwoording te worden afgelegd en dient een eventueel overschot of tekort te worden verrekend. De ontvangen bijdragen worden in de balans opgenomen onder de kortlopende schulden als nog te besteden bijdragen. Aan de hand van de bestedingen in het lopende boekjaar, verband houdende met deze bijdragen, worden deze bijdragen in de exploitatie verantwoord.

Pensioenen
De politie heeft voor haar werknemers een toegezegde pensioenregeling. De hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij de politie. De werknemers kunnen kiezen om het pensioen in te laten gaan vanaf 60 jaar. Het pensioen moet uiterlijk vijf jaar na de AOW-leeftijd ingaan.
De verplichtingen die voortvloeien uit deze rechten van het personeel, zijn ondergebracht bij het Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds (ABP). De premie voor het ouderdoms- en nabestaandenpensioen bedraagt in 2015 19,6% tegen 21,6% in 2014. De premie daalt voornamelijk doordat de herstelpremie vervalt met ingang van 1 januari 2015. De andere oorzaak wordt gevormd door de aanpassing van de fiscale kaders, de zogenaamde 'Witteveenkaders 2015'. Van de verschuldigde premie wordt in 2015 68% door de werkgever betaald en 32% door de werknemers.
De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door zijn financiële verplichtingen) dit toelaat. De pensioenen zijn niet verhoogd per 1 januari 2015. De financiële situatie van het ABP was niet voldoende om de pensioenen over het jaar 2014 te kunnen indexeren.

Naast deze reguliere verplichting aan de verschuldigde pensioenpremies voor actieve medewerkers is er sprake van een aantal bijzondere regelingen voor medewerkers.

Inkoop MAX
De regeling Inkoop Max wordt in de vorm van dienstverlening aan de politie uitgevoerd. Pas na de inkoop vormt de inkoopwaarde een onderdeel van de reguliere ABP-verplichtingen. Voor de regeling Inkoop Max is afgesproken dat de rechthebbende medewerkers vanaf 60 jaar tot en met 70 jaar met pensioen kunnen gaan.

FLO-regeling
In de FLO-regeling is sprake van twee verschillende berekeningen van de kosten. In deze regeling zijn nog gerechtigd de rechthebbende medewerkers uit de jaren 1949, 1950 en zo de regeling wil de eerste dag van het jaar 1951. Voor de rechthebbenden wordt rekening gehouden met een opslag voor de effecten van loonstijging, als gevolg van cao-afspraken. Voor de ingegane pensioenen is volstaan met het berekenen van de nominale vergoeding van de uitkering inclusief werkgeverslasten tot aan de maand van ingang van het reguliere ouderdomspensioen.

Voor de vliegers bij de Landelijke Eenheid van de politie is sprake van een ontslagregeling die vanaf de 55-jarige leeftijd een uitkering garandeert van tien jaar. De berekening van de totale uitkering is de som van de nominale uitkeringen per medewerker zonder rekening te houden met eerdere, voortijdige uitstroom of overlijden van de medewerker. Bij de berekening wordt geen rekening gehouden met toekomstige salarisverhogingen door groei in de schaal of door mogelijke loonsverhogingen.

Grondslagen voor waardering van activa en passiva

Materiële vaste activa
De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs plus bijkomende kosten of vervaardigingsprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Er wordt rekening gehouden met de bijzondere waardeverminderingen die op de balansdatum worden verwacht. Om vast te stellen of voor een materieel vast actief sprake is van een bijzondere waardevermindering wordt verwezen naar de betreffende paragraaf. De MRFB bevat regelgeving voor de waardering van de materiële vaste activa. De volgende afschrijvingstermijnen worden gehanteerd:

- de terreinen worden niet afgeschreven;
- de bedrijfsgebouwen worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van 35 jaar;
- gebouwtechnische installaties 15 jaar;
- inrichting gebouwen/inventaris 10 jaar;
- opvallende voertuigen 3 jaar;
- onopvallende voertuigen 5 jaar;
- bijzondere voertuigen 5-10 jaar;
- vaartuigen 3-10 jaar;
- vliegtuigen 10 jaar;
- verbindingsmiddelen 5-10 jaar;
- ICT apparatuur 3-5 jaar;
- geweldmiddelen en uitrusting 5-10 jaar;
- overige materiële vaste activa worden lineair afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur van 5 jaar.

Buiten gebruik gestelde materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de boekwaarde dan wel de lagere opbrengstwaarde. De opbrengstwaarde is de geschatte verkoopprijs onder aftrek van direct toerekenbare kosten.

Financiële vaste activa
De onder financiële vaste activa opgenomen vorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa
Op elke balansdatum wordt beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat een vast actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief vastgesteld. Van een bijzondere waardevermindering is sprake als de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde; de realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Bijzondere waardeverminderingen worden in mindering gebracht in de exploitatierekening.

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs of lagere opbrengstwaarde. Bij de bepaling van de opbrengstwaarde wordt rekening gehouden met de incourantheid van de voorraden.

Vorderingen
Vorderingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie. Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Liquide middelen en rekening-courant Ministerie van Financiën
Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Rekening-courantschulden bij banken zijn opgenomen onder schulden aan kredietinstellingen onder kortlopende schulden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De politie maakt gebruik van producten die het Ministerie van Financiën aanbiedt in het kader van geïntegreerd middelenbeheer (GMB). Dagelijks wordt door middel van saldoregulatie aan het einde van de dag het saldo op de betaalrekening teruggebracht tot nul. Voor overschotten of tekorten op de rekening-courant worden door het ministerie marktconforme rentetarieven (EONIA) gehanteerd.

Eigen vermogen
Binnen het eigen vermogen wordt onderscheid gemaakt naar de algemene reserve en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves zijn afgezonderde vermogensbestanddelen met een specifieke bestemming voor bepaalde doeleinden. Toevoegingen en onttrekkingen vinden plaats vanuit de resultaatbestemming.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze valt te schatten.

De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de verplichtingen per balansdatum af te wikkelen. De voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen af te wikkelen, tenzij anders vermeld. Wanneer naar verwachting de verplichtingen worden vergoedt door derden en wanneer deze vergoeding waarschijnlijk zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen. De voorzieningen hebben over het algemeen een langlopend karakter.

Voorzieningen Functioneel Leeftijdsontslag (FLO) en Inkoop Max

Zie voor de grondslagen het onderdeel Pensioenen.

Voorziening dienstjubilea
Deze voorziening heeft betrekking op werknemers die in aanmerking komen voor een uitkering in het kader van ambtsjubilea bij 12½, 25 of 40 jaar dienst. Er wordt gerekend met een factor van 50% (blijfkans of sterftekans van een medewerker) van de totale berekende waarde. Voor de uitkering bij 40 jaar wordt een blijfkans van 90% berekend, indien de periode in dienst groter is dan 30 jaar.

Voorziening wachtgeld/WW/WAO
Deze voorziening heeft betrekking op voormalige werknemers die door middel van een wachtgeldregeling c.q. uitkeringsregeling de dienst hebben verlaten.

Voorziening huisvesting, leegstand panden
Deze voorziening is ter dekking van verlieslatende contracten van panden die momenteel leegstaan en niet meer in gebruik worden genomen.

Langlopende schulden
Langlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de langlopende schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Langlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Het verschil tussen de bepaalde boekwaarde en de uiteindelijke aflossingswaarde wordt op basis van de effectieve rente gedurende de geschatte looptijd van de langlopende schulden in de winst- en verliesrekening als interestlast verwerkt.

Kortlopende schulden
Kortlopende schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde.
Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.